БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 263 (4362).
18 НОЯБРЬ, 1980 й.
СЕШАНБА
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади.
Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

Бугун пойтахтнинг Собир Раҳимов районида V ҳисобот-сайлов партия конференцияси ўз ишини бошлади.

Конференция қатнашчиларига қизғин салом!

КПСС XXVI СЪЕЗДИНИ МУНОСИБ КУТИБ ОЛАЙЛИК

БЕШ ЙИЛЛИККА—ЗАРБДОР ЯКУН

МАЖБУРИЯТЛАР ИЗИДАН

КПСС XXVI СЪЕЗДИНИ МУНОСИБ КУТИБ ОЛАЙЛИК

Мана кўп йиллардирки, Киров ва Собир Раҳимов районлари саноат корхоналари ўзаро дўстлик ва ҳамкорлик иплари билан боғланишган. Беш йилликнинг якунловчи йилининг ўн ойи мобайнида бу районларнинг ишчи коллективлари ишлаб чиқаришни ривожлантиришда янги марраларни эгаллашди, белгиланган план ва мажбуриятларни муддатидан илгари бажаришди. Бу кўп жиҳатдан меҳнат беллашуви натижасидир.

Районлар индустриясининг шу йилнинг январь-октябрь ойларидаги иш натижалари шундан гувоҳлик беради: районларнинг саноат корхоналари меҳнаткашлари планга қўшимча 9.094 минг сўмлик маҳсулот бердилар, ялпи ва товар маҳсулот ишлаб чиқаришнинг юксак суръатда бўлишини таъминладилар. Бунга асосан меҳнат унумдорлигини юксалтириш орқали эришдилар.

Бунга қандай эришилганлиги, ишлаб чиқариш коллективларининг шу йилнинг январь-октябрь ойларидаги меҳнат беллашуви якунлари ҳақида биз газетамизнинг иккинчи саҳифасида мусобақадош районлар ўртасидаги анъанавий йўқламамизни бошлаб сўз юритамиз.

Газетанинг кейинги сонларида меҳнат беллашуви якунлари тўғрисида, Ҳамза ва Куйбишев, Октябрь ва Чилонзор, Ленин ва Фрунзе, Акмал Икромов ва Сергели районларининг корхоналари коллективларининг меҳнат фаолиятлари, план ва мажбуриятларининг бажарилиши ҳақида ҳикоя қиламиз.

ПЎЛАТ ИЗЛАРДА МИЛЛИОН КИЛОМЕТР

БУГУН

Тошкент тепловоз депосида 2-классли машинист Николай Матвеевич Артишчевни музика садолари, гуллар, қизғин табриклар билан кутиб олишди.

Улуғвор ўнинчи беш йилликнинг илғори бўлган бу машинист Тошкент пассажир станциясига 102-поездни Новосибирск шаҳридан моҳирлик билан елдириб келди.

Николай Матвеевич 30 йилдан буён пўлат изларда поездларни моҳирлик билан бошқармоқда. Бу рейс унинг энг сўнгги сафари эди. Коммунистик меҳнат зарбдори, ёшларнинг чинакам мураббийси ўзининг узоқ ва баракали меҳнатидан кейин арзигули дам олишга узатиб қўйилди.

У ўзининг меҳнат фаолияти давомида 15 ёшни машинист ёрдамчиси ихтисослигига, 20 ёшни эса тепловоз машинистлигига ўргатди. Меҳнат ветерани яна ўзининг қадрдон коллективи бағрида қолишга аҳд қилди.

ХИЗМАТ КЎРСАТИШ ЯХШИЛАНМОҚДА

БУГУН

Фрунзе район ошхоналар тресги коллективи товар обороти бўйича беш йиллик планни бажарди. Йил охирига қадар пландан ташқари ўз корхоналарида ишлаб чиқарилган маҳсулот ва товарлар 1 миллион 250 минг сўмни ташкил этади.

КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартияси XX съездини умумий овқатланиш корхонаси хизматчилари ана шундай юксак кўрсаткичлар билан кутиб олишга аҳд қилишган.

Фрунзеликлар бундай юқори кўрсаткичга ўз-ўзидан эришганлари йўқ, албатта. Улар янги хизмат кўрсатиш формаларини ишга тадбиқ қилиш туфайли бундай юқори кўрсаткичга эришишмоқда. Ўнинчи беш йилликда товар оборот плани 22 процентга ортди. Ўзлари ишлаб чиқараётган маҳсулотлар эса 35 процентни ташкил этди. Районда янги ошхона ва кафелар очилишига ҳам катта аҳамият берилди. 2120 ўринли 25 та умумий овқатланиш корхонаси фойдаланишга топширилди. 2-пойафзал фабрикаси, тўқимачилик ва енгил саноат институтида, «Феруза», «Баҳор», «Дорожное», «Чинор», «Дилором» каби кафелар азиз ҳамшаҳарларимизга хизмат кўрсата бошлади.

Беш йил мобайнида кондитер маҳсулотлари ишлаб чиқариш 20 процентга ортди, кулинария — икки баравarga, ундан тайёрланган маҳсулотлар эса учдан бир ҳиссага кўпайди. Ярим тайёр маҳсулотлардан фойдаланиш ва ишчиларнинг механизацияга таяниб иш кўриши натижасида меҳнат унумдорлиги 10 процентга ошди.

Трестда ўз ишини пухта билган мутахассислар кўпчиликни ташкил этади. Булар ичида коммунистик меҳнат зарбдори, ошпаз Н. Шевайко (1-пойафзал фабрикаси ошхонаси), Т. Азизов (экспериментал механика заводи ошхонаси), О. Мўминжонов (8-ошхона) мисол бўла олади. Бу мураббийлар ёшларга ҳамиша устозлик қилишмоқда.

Коллектив ўнинчи беш йилликнинг якунловчи йилини юқори кўрсаткичлар билан якунламоқда. Трестга учинчи кварталдаги кўрсаткичлари бўйича Ўзбекистон ССР Савдо министрлиги, Давлат савдоси ва Матлубот жамияти ходимлари касаба союзлари республика комитетининг кўчма Қизил байроғи топширилди.

Умумий овқатланиш корхонаси меҳнаткашларининг келаси йилги планлари янада улкан. Янгидан-янги ошхона ва кафелар қурилиб, реконструкция қилинади. Ярим тайёр маҳсулотлар билан савдо қилувчи магазинлар сони кўпайтирилади. Бу ишларнинг ҳаммаси фрунзеликларга янада намунали хизмат кўрсатишга имкон беради.

ТАШАББУС КЎРСАТИБ

БУГУН

Шаҳримиздаги маршрутли таксилар 2-автотранспорт корхонаси ҳайдовчиларининг йил бошидан бери манзилга элтиб қўйган пассажирлар сони саккиз ярим миллион кишига етди. Бу йиллик планда кўзда тутилганидан анча кўпдир.

Коллектив бундай ютуққа КПСС Марказий Комитетининг октябрь Пленуми қарорларига жавобан ташаббус кўрсатиб ишлаётганлиги, йўловчиларга намунали хизмат кўрсатаётганлиги туфайли эришди. Ҳозир корхона шоферлари 24 маршрут бўйлаб қатнаб, йўловчиларнинг манзилини яқин этишяпти. 11 та маршрутда ишлаётган ҳайдовчиларнинг бригада пудрати усулида ишлашга ўтганликлари ҳам самарали натижалар беряпти. Натижада ана шу маршрутларда қатнов графигига риоя этиш яхшиланди, хизмат кўрсатиш маданияти бир мунча юксалди.

ЮТУҚЛАР САРЧАШМАСИ

ФОТОРЕПОРТАЖ

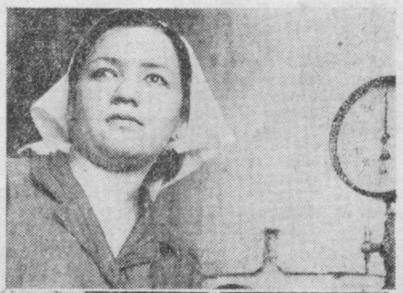

Тошкент ёғ-мой комбинатида август ойида қисқа муддатли капитал ремонт ўтказилди. Мана бир неча ойдирки, корхона тўла қувват билан ишлаяпти.

— Тубдан янгилаш ишларида 200 минг сўмга яқин маблағ ўзлаштирдик, — дейди комбинат бош инженери Ғафур Муслимович Муслимов. — Мавжуд эскирган, ремонтталаб станоклар, линиялар «капиталка»дан сифатли чиқарилди. Бир неча янги дастгоҳлар ҳам ўрнатдик. Ремонт натижаси ёмон бўлмади. Ўтган ўн ойликда пландан ташқари савдо тармоқларига 215 минг сўмлик ёғ-мой маҳсулотлари етказиб берилди...

Корхонада ютуқлар сарчашмаси — меҳнат беллашуви тобора қизимоқда. Айниқса, «КПСС XXVI съезди шарафига— 26 зарбдор ҳафта» остидаги мусобақа ўзининг сўнгги поғонасига кўтарилялти. Унда ҳар бир ишчи шахсий мажбурият олиб ишламоқда. Бутун коллектив коммунистлар анжуманини юксак меҳнат зафарлари билан кутиб олишга ва съезд шарафига беш йиллик планни муддатидан илгари бажаришга отланган эди. Ёғ-мойчилар ўз сўзларининг устидан чиқдилар. Шу йилнинг 24 октябрида маҳсулот реализация қилиш бўйича беш йиллик топшириқни бажарганликлари ҳақида ғалаба рапорти бердилар.

Ёғ-мойчилар беш йиллик планга қўшимча 22 минг тонна озиқ-овқат соломаси, 8,7 минг тонна маргарин, 190 тонна майонез ишлаб чиқаришга аҳд қилдилар.

Ҳозирги кунда корхонада 25 хилдан ортиқ маҳсулот тайёрланмоқда. Коллектив уларнинг сифатини яхшилаш, ассортиментини бойитиш борасида тинмай изланяпти. Олти хил маҳсулот давлат Сифат белгиси билан тайёрланмоқда. Шунингдек, «Қуёшли» («Солнечний») деб аталмиш маргарин ишлаб чиқаришга ўзлаштирилмоқда.

Цехларда шу кунларда меҳнат авжида. «КПСС XXVI съездини муносиб кутиб оламиз!», «Меҳнат зафарларимиз —коммунистлар съездига!» деган шиорларга кўзингиз тушади. Беш йиллик планни шу кунгача 3 та цех, 15 та бригада, 208 нафар ишчи бажариб қўйди. Беллашувда маргарин цехи ишчиси (чапдаги суратлар) Зеби Шокирова, назоратчи Гулсина Хайруллина, қадоқлаш цехининг ишчиси Раъно Шарипова ва майонез цехининг юқоридаги суратда тасвирланган бир группа ишчилари пешқадамлик қилишмоқда. Уларнинг кўпчилиги шахсий беш йиллик планларини бажаришган.

Т. ТОШЕВ.

И. Шониноғомов фотолари.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ОКТЯБРЬ ПЛЕНУМИ ҚАРОРЛАРИ — АМАЛДА

Мазмунли суҳбат

«Билим» жамияти Октябрь район ташкилотининг ташаббуси билан лекторлар, олимлар, корхоналарнинг раҳбарларидан иборат зиёлилар группаси район корхоналарига сафарбар этилди.

БУГУН

Октябрь районидаги «Матбуот» бирлашмаси, Тошкент тикув ишлаб чиқариш бирлашмаси, бадиий буюмлар, картон чўтка фабрикалари, кўн-мўйна заводи, «Узгипроводхоз», шаҳарсозлик лойиҳалаш ва илмий-тадқиқот институтларининг коллективлари лекторларни кутиб олдилар.

Улар КПСС Марказий Комитетининг октябрь (1980 йил) Пленуми қарорлари ва бу пленумда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежневнинг сўзлаган ёрқин нутқидан келиб чиқадиган хулосалар ҳақида суҳбатлар ўтказдилар.

Олимлар ишчи ва хизматчиларга Коммунистик партиямизнинг олиб бораётган лено тинчликсевар сиёсати, совет кишилари учун яратиб берилаётган қатор фаровонликлар, улуғвор ўнинчи беш йилликда мамлакатимизда ва республикамизда амалга оширилаётган катта бунёдкорлик ишлари ҳақида гапириб бердилар.

Лекция ва суҳбатларни Абу Райҳон Беруний номли Тошкент политехника институти ва меҳнат илмий-тадқиқот институтининг олимлари, корхоналарнинг раҳбарлари олиб бордилар.

Агитпоезд Сирдарёга йўл олди

Ўзбекистон комсомоли Марказий Комитети ва республика «Билим» жамияти правлениеси ташаббуси билан ташкил этилган махсус агитация поезди Сирдарё областига йўл олди.

Поезд составида Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, партия ва комсомол ветерани А. А. Абзалов, Улуғ Ватан уруши ветерани З. А. Назарова, шоира Гулчеҳра Нуруллаева, республика Модалар уйининг бош моделъери М. Музаффарова ва бошқалар бор.

Агитация поезди қатнашчилари Сирдарё областининг Гулистон, Дўстлик, Боёвут, Пахтакор ва бошқа районларида ўн кун давомида дала меҳнаткашлари билан қизиқарли учрашувлар ўтказадилар. Лекторлар КПСС Марказий Комитетининг октябрь Пленуми қарорлари, улуғвор ўнинчи беш йилликда республикамизда эришилган ютуқлар ҳақида гапириб берадилар.

Лекторлар чиқиши

Ленин район партия комитети ва район «Билим» жамияти ташкилоти корхоналарда, қурилиш ташкилотларида, ўқув муассасаларида лекторлар кунини ўтказишди.

Лекторларнинг группалари «Электроаппарат», «Учқун», «Электромаш» корхоналарида ва бошқа жойларда бўлишди. Олимлар ишчилар ҳузурида партия Марказий Комитетининг ўтган ойда бўлиб ўтган Пленуми материаллари ҳақида қатор мазмунли суҳбатлар ўтказдилар.

Суҳбатларни олиб боришда республика давлат план комитети қошидаги экономика тадқиқотлари илмий-тадқиқот институти, республика Фанлар академиясининг экономика институти, политехника институтининг олимлари қатнашдилар.

Аҳоли ўртасида

Ўзбекистон «Билим» жамияти правлениеси КПСС Марказий Комитетининг октябрь Пленуми қарорлари, унда КПСС Марказий Комитети ва СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг нутқи материалларини меҳнаткашлар ўртасида кенг ва атрофлича пропаганда қилиш мақсадида пойтахтлик олимлардан иборат лекторлар группаларини ташкил қилмоқда.

Дастлабки бундай лекторлар группаси Жиззах, Хоразм, Фарғона, Андижон областларида тушунтириш ишларини бошлаб юбордилар.

ТОНГГИ ГАЗЕТАЛАРДА

◆ СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукуматининг таклифига биноан 12 ноябрдан 17 ноябргача расмий визит билан Совет Иттифоқида бўлган Финляндия Республикасининг Президенти Урхо Кекконен 17 ноябрь куни Бокудан ватанига жўнаб кетди. Бугун марказий газеталарда ана шу визит якунлари ҳақида Совет-Финляндия ахбороти эълон қилинган.

◆ Монголия Халқ революцион партияси Марказий Комитетининг аъзоси, Монголия Халқ Республикаси ташқи ишлар министри М. Дугэрсурэн Совет ҳукуматининг таклифига биноан шу йил ноябрь ойининг охирларида расмий дўстона визит билан Совет Иттифоқига келади.

◆ СССР масриф министри Михаил Алексеевич Прокофьевни Ленин ордени билан мукофотлаш тўғрисида СССР Олий Совети Президиумининг Фармони эълон қилинган.

◆ 1980 йил 16 ноябрда Совет Иттифоқида навбатдаги алоқа йўлдоши — «Молния—1» учирилди.

РАЙОН ПАРТИЯ КОМИТЕТЛАРИ ПЛЕНУМЛАРИ

Собир Раҳимов район партия комитетининг пленуми бўлиб ўтди. Район партия комитетининг биринчи секретари З. Н. Абдураҳимов «КПСС Марказий Комитетининг октябрь (1980 йил) Пленуми қарорлари ҳамда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг унда сўзлаган нутқидан район партия ташкилоти учун келиб чиқадиган вазифалар тўғрисида» доклад қилди.

Пленумда ташкилий масала кўрилди. Д. Т. Мадкаримова бошқа ишга ўтганлиги муносабати билан район партия комитетининг секретари ва бюро аъзоси вазифаларидан озод этилди. Н. И. Иброҳимова район партия комитетининг секретари ва бюро аъзоси қилиб сайланди.

Пленум ишида Тошкент шаҳар партия комитетининг иккинчи секретари К. П. Дудин қатнашди ва сўзга чиқди.

* * *

Киров район партия комитетининг пленумида район партия комитетининг биринчи секретари М. С. Камолова «КПСС Марказий комитетининг октябрь (1980 йил) Пленуми қарорлари ҳамда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежневнинг унда сўзлаган нутқидан район партия ташкилоти учун келиб чиқадиган вазифалар тўғрисида» доклад қилди.

Пленумда ташкилий масала кўрилди. Г. Л. Зарубин бошқа ишга ўтганлиги муносабати билан район партия комитетининг иккинчи секретари ва бюро аъзоси вазифаларидан озод қилинди. В. В. Личков район партия комитетининг иккинчи секретари ва бюро аъзоси қилиб сайланди.

Пленум ишида Тошкент шаҳар партия комитетининг секретари М. Ф. Солдатов қатнашди ва сўзга чиқди.

* * *

Куйбишев район партия комитетининг пленуми бўлиб ўтди. Район партия комитетининг биринчи секретари Б. Қ. Алиев «КПСС Марказий Комитетининг октябрь (1980 йил) Пленуми қарорлари ҳамда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежневнинг унда сўзлаган нутқидан район партия ташкилоти учун келиб чиқадиган вазифалар тўғрисида» доклад қилди.

Пленумда ташкилий масала кўрилди. В. Д. Петров бошқа ишга ўтганлиги муносабати билан район партия комитетининг иккинчи секретари ва бюро аъзоси вазифаларидан озод қилинди. В. М. Маркин район партия комитетининг иккинчи секретари ва бюро аъзоси қилиб сайланди.

Пленум ишида шаҳар партия комитети бюроси аъзоси, Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси В. О. Козимов қатнашди ва сўзга чиқди.

◆ ФУТБОЛ

КИЕВ ДИНАМОЧИЛАРИ— МАМЛАКАТ ЧЕМПИОНЛАРИ

Кеча футбол бўйича 43-СССР чемпионатининг навбатдаги турида ўз майдонида москвалик клубдошларини қабул қилган Киевнинг «Динамо» командаси 2:0 ҳисобида ғалаба қозониб, сўнгги тур учрашувининг натижасидан қатъий назар СССР чемпиони унвонига сазовор бўлди.

Шу турда ўз майдонида Минскнинг «Динамо» командасини қабул қилган Тошкентнинг «Пахтакор» командаси ҳам ғалаба қозонди. Ҳисоб — 2:1. Тўпларни пахтакорчилардан Якубик ва Мачаидзе, меҳмонлардан Курнев киритдилар. Учрашув ҳақидаги батафсил ҳисобот газетанинг навбатдаги сонида эълон қилинади.

Қолган учрашувларда қуйидаги натижалар қайд этилди: «Шахтёр» —МАСК—1:2, «Динамо» (Тбилиси) — «Кубань»— 3:0, «Арарат», «Қайрат» — 2:1, «Черноморец» — «Торпедо» — 4:2, «Нефтчи» — «Зенит» — 0:2.

Шу кунларда пойтахтимизнинг энг улкан қурилиш майдонига айланган «Халқлар дўстлиги» майдонида тўрт минг ўринли кино-концерт зали қурилиши ниҳоясига етказилмоқда. Бунёдкор қурувчилар бу муҳташам объектни муддатидан илгари Узбекистон Компартиясининг XX съезди очиладиган кунгача фойдаланишга топшириш учун сўнгги пардозлаш ва ободончилик ишларини жадал суръатлар билан олиб боришяпти.

СУРАТДА: объект қурилишининг бугунги манзараси.

Ҳ. Мирзакаримов фотоси.

ШАРҲЧИ САТРЛАРИ

СССР—ЭФИОПИЯ: МАҚСАДЛАР МУШТАРАКЛИГИ

Чет эл матбуоти шу кунларда Эфиопия Муваққат ҳарбий-маъмурий кенгашининг ва Меҳнаткашлар партияси ташкилот комиссиясининг Раиси Менгисту Хайле Мариамнинг СССРга қилган расмий дўстона визити якунларини кенг шарҳламоқда. Мана шу шарҳларнинг умумий хулосаси: бундан икки йил муқаддам СССР билан Социалистик Эфиопия ўртасида дўстлик тўғрисидаги шартнома имзолангандан кейин мамлакатларимиз ўртасидаги ҳамкорлик ижтимоий ҳаётнинг барча энг муҳим соҳаларини қамраб олмоқда.

Африкадаги энг қадимий мамлакатларнинг бири — Эфиопия бугунги кунда жамиятни революцион тарзда ўзгартириш масалаларида ўз сўзини айтмоқда.

Ҳозир бутун мамлакатда Меҳнаткашлар партиясини тузиш юзасидан жуда катта иш олиб борилмоқда. Бу партия ҳақиқий ва синалган коммунистларни бирлаштиради. Мана икки йилдирки, Аддис-Абебада Марказий планлаштириш олий кенгаши ишлаб турибди, бу кенгаш Африкада биринчи марта экономикага илмий, планли асосда раҳбарлик қилмоқда. Натижада Эфиопияда ички ялпи маҳсулотнинг ўртача йиллик ўсиши 5,3 процентни ташкил этди. Буни эса жаҳон экономикасидаги мураккаб проблемалар ва умумий тушкунлик шароитида реал ютуқ, деб ҳисоблаш мумкин.

Эфиопияда революцион ўзгартишларнинг теранлиги жиҳатидан Африкада мислсиз ер ислоҳоти ҳам амалга оширилди. Ҳозирги пайтда давлатнинг қишлоқда феодализмга барҳам бериши, социалистик экономика асосларини яратиш учун коллектив хўжаликларни, давлат фермалари ва кооперативларини ривожлантиришдан иборат.

Атиги бир йил муқаддам саводсизликни тугатиш юзасидан бошланган кампанияда омманинг актив иштирок этиши 7 миллион кишини — мамлакат аҳолисининг қарийб тўртдан бир қисмини хат-саводга ўргатиш имконини берди. Яқин етти йил ичида Эфиопияда саводсизликни тугатиш мақсади ўртага қўйилган. Эфиопия император ҳукмронлик қилган даврларда ўқиш ва ёзишни биладиган кишилар сони жиҳатидан Африкада охирги ўринни эгаллар эди.

Москвада олий даражада ўтказилган Совет-Эфиопия музокаралари, Совет-Эфиопия қўшма баёнотнинг имзоланиши Эфиопияда илғор ўзгартишларни чуқурлаштириш учун янги имкониятлар яратиб беради. Эфиопияда чиқадиган «Серто адер» газетаси қуйидагиларни уқтиради: «Менгисту Хайле Мариамнинг Москвага визити СССР билан Эфиопия империализм ва реакцияга қарши курашда ягона иттифоқ бўлиб курашаётганлигини яна бир бор тасдиқлади. Уларни марксизм-ленинизм принципларига асосланган идеологиянинг муштараклиги, бутун дунёда тинчликка интилиш бирлаштириб турибди. Ана шу визитнинг якунлари Эфиопия халқида СССР билан Эфиопияни боғлаб турган дўстлик ва ҳамкорлик ришталари мустаҳкамланади ва ривожланади, деган ишончни вужудга келтиради.

С. КУЛИК,

ТАСС шарҳловчиси.

ҒОЯВИЙ ЧИНИҚИШ МАКТАБИ

МАРКСЧА—ЛЕНИНЧА ТАЪЛИМ СИСТЕМАСИДА ЎҚУВ ЙИЛИ БОШЛАНДИ

Сиёсий ва иқтисодий таълим системасида янги ўқув йили бошланмоқда. У КПСС XXVI съездига тайёргарлик якунловчи босқичи. съезд қарорларини тушунтириш. ўрганиш ва амалга оширишнинг илк палласида ўтади.

Шаҳар ва район партия комитетлари, Тошкент шаҳрининг бошланғич партия ташкилотлари ўқув йилига тайёргарлик юзасидан жиддий, ижодий иш олиб боришяпти.

Сиёсий мактаблар, назарий семинар ва тўгараклар комплектлаштирилди, пропагандист кадрлар танланди, зарур ўқув-методик, илмий-оммавий қўлланмалар, кўргазмали воситалар ва техника информацияси тайёрлаб қўйилди. Район партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари сиёсий таълимни такомиллаштириш юзасидан бир қатор тадбирларни кўрдилар, меҳнаткашларнинг турли табақалари ўқувини ташкил этишда эришилган муваффақиятларни мустаҳкамламоқдалар. Масалан, пропагандист кадрларга методик ва назарий ёрдам кўрсатишнинг янада аниқ системаси таркиб топди. Бунда социал-иқтисодий ва маънавий ҳаётнинг турли масалалари бўйича ахборот бериш кучайтирилади. Ахборот-пропагандистик ишлар маркази, методик советлар қайта қурилди. Сергели райони марксча-ленинча ўқувни ташкил этишда йўл қўйган айрим камчиликларга барҳам бериб, янги ўқув йилида қурилиш ва транспорт ходимларининг сиёсий ва иқтисодий таълимини янада яхшилашга қаратилган бир қатор тадбирларини белгилади. Куйбишев район партия комитети эса район партия ташкилотининг хусусиятидан келиб чиқиб, илмий-тадқиқот муассасаларида ишлаётган коммунистларининг ўқувини янада такомиллаштириш тадбирларини белгилади.

Янги ўқув йилида партия ўқуви, комсомол сиёсий маорифи, иқтисодий таълимнинг барча шахобчаларида, оммавий пропаганда формаларида 611 мингдан зиёд киши шуғулланади. Бу эса ўтган йилдагига нисбатан 140 минг киши кўп демакдир. Партия ўқуви системасидаги машғулотларга 170 мингдан зиёд киши қатнашади. Комсомол сиёсий маорифи системасида эса 49 минг, иқтисодий таълим системасида эса 186 мингга яқин, оммавий-пропаганданинг турли формаларида эса 206 минг киши шуғулланади. Янги ўқув йилида барча ўқув формаларида меҳнат қилаётган барча тошкентликларнинг 80 процентга яқини ўзларининг ғоявий-назарий савияларини оширадилар.

Марксизм-ленинизм асослари мактаби, ва олий звено семинарларида мутлоқ тингловчилар шуғулланишади. Бу эса тошкентликларнинг, шу жумладан коммунистларнинг ва партиясизларнинг умумтаълим ва ғоявий-назарий савиялари юксаклигидан далолат бериб турибди.

Партия ва комсомол ўқуви, иқтисодий таълим системасида, оммавий пропаганданинг барча формаларида машғулотлар одатдагидек «Ленин партияси-давримизнинг ақли, виждони ва ор-номуси» мавзуини ўрганишдан бошланади. Шундан сўнг КПСС Марказий Комитетининг октябрь (1980 йил) Пленуми материаллари ўрганилади. Февраль ойигача бошланган курсларни ўрганиш ниҳоясига етади ва 1981 йилнинг март ойидан бошлаб КПСС XXVI създига Марказий Комитетнинг ҳисобот доклади ва бошқа материаллар ўрганилади.

Сиёсий маорифнинг самарадорлиги пропагандистларнинг партия ғояларини ўз тингловчиларига қанчалик моҳирона етказишларига боғлиқ, албатта. Ҳозирги пайтда пропагандистларнинг фаолиятлари жуда кенгайиб кетди. Бу энг аввало, совет жамиятининг иқтисодий, социал-сиёсий ва маънавий тараққиёти юксак савияга кўтарилганлиги ҳамда меҳнаткашларни марксча-ленинча руҳда тарбиялашга қўйилаётган долзарб вазифа, жаҳон микёсидаги идеологик кураш кескинлашгани билан боғлиқдир.

Шаҳар партия ташкилотлари сиёсий мактаб ва семинарларнинг раҳбарлари составини тажрибали коммунистлар билан янада мустаҳкамладилар, янги ўқув йилида 13 мингдан зиёд пропагандист иш бошлайди. Бу идеология активининг етарлича тайёргарлик кўрган обрўли отрядидир.

Партия ва комсомол ўқуви системасидаги деярли барча пропагандистлар олий ва тугалланмаган олий маълумотга эгадирлар, уларнинг 40 процентга яқини марксизм-ленинизм университетини битиришган. Пропагандистлар орасида 3205 хўжалик раҳбари бор.

КПСС Марказий Комитетининг «Идеологик, сиёсий-тарбиявий ишларни янада яхшилаш тўғрисида»ги қарорига мувофиқ август-сентябрь ойларида пропагандистларни қайта тайёрлашнинг икки кунлик курслари ташкил этилди, уларда 2 мингдан зиёд киши шуғулланди.

Сўнгги йилларда ғоявий мураббийлар, тарбиячилар ва омманинг ташкилотчилари сифатида пропагандистларнинг ролини ошириш юзасидан муайян ишлар қилинди. Бу эса «Пропагандист — беш йиллик хизматида» ҳаракатини янада ривожлантиришга ёрдам берди. Уларда пропаганистларнинг 70 процентдан зиёдроғи қатнашди. Пропагандистлар шахсий ижодий план асосида иш олиб боришяпти, Тингловчиларнинг меҳнат ва ижтимоий-сиёсий активликлари ошмоқда. 21 мингдан зиёд тингловчи пропагандистлар ёрдамида «Сифат беш йиллигига— ишчи кафолати» ташаббусини қўллаб-қувватладилар, 18 мингга яқин тингловчи эса «Сафимизда қолоқлар бўлмасин» ташаббусини қўллаб-қувватладилар. Буларнинг ҳаммаси пропагандист кадрларнинг ўз меҳнати натижаларига бўлган қизиқиши ошганида, ўз бурчларини чуқур тушунганликларидан далолат бериб турибди.

Бироқ ҳамма меҳнат коллективларида ҳам ўқув самарадорлигини ошириш имкониятларидан тўла фойдаланиляпти, деб бўлмайди. Машғулотларни ташкил этиш ва унинг методикасида, пропагандистларни тайёрлашда айрим камчиликларга йўл қўйилдики, партия ташкилотлари бу камчиликларга тезда барҳам беришлари лозим.

Кишиларнинг ғоявий эътиқодини янада ўстириш партиямиз белгилаб берган улкан режаларни бажаришнинг мустаҳкам асосидир.

А. САРАНЦЕВ,
Тошкент шаҳар партия комитетининг инструктори.

ЙИЛЛИК ПЛАН— МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

МАЖБУРИЯТЛАР ИЗИДАН

Киров ва Собир Раҳимов районлари мусобақаси

КПСС XXVI съездини муносиб кутиб олайлик

Шаҳар статистика бошқармасининг маълумотларига қараганда, Киров район саноат корхоналари 1980 йил ўн ойлик планини маҳсулот реализацияси ҳажми бўйича 102,4 процент, Собир Раҳимов райони 103 процент, ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш бўйича 102,0 ва 101,9 процент бажардилар, ишлаб чиқариш умумий ҳажмининг ўсиш суръати 106,8 ва 105,5 процентни ташкил этди.

Меҳнат унумдорлигини ўстириш планини Киров райони 101,9 процент, Собир Раҳимов райони 101,0 процент бажарди. Меҳнат унумдорлигини ўстириш суръати ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 106,6 ва 104,0 процентни ташкил этди. Бунда Киров районида ишлаб чиқариш ҳажми ўсишининг 97 процентига, Собир Раҳимов районида эса 74,5 процентига меҳнат унумдорлигини ўстириш эвазига эришилди.

Мусобақадош районларда барча корхоналар ишлаб чиқариш ҳажми ва маҳсулот реализацияси бўйича планни уддалашди. Киров районида бир корхона, Собир Раҳимов районида беш корхона меҳнат унумдорлигини ўстириш бўйича планни уддалай олмади.

Киров райони саноат корхоналари январь-октябрь ойларида маданий-маиший буюмлар ишлаб чиқариш бўйича планни 13,3 процент, Собир Раҳимов районида эса 2,4 процент ортиғи билан бажарилди. Маданий-маиший буюмлар ишлаб чиқаришнинг ўсиш суръати ўтган йилнинг шу даври билан солиштирилганда 10,8 ва 6,9 процент ўсди.

Киров районида ўтган ой планини 8 цех, 53 участка ва бригада (376 ишчи), Собир Раҳимов районида беш цех, 38 участка ва бригада (408 ишчи) бажаролмади.

Қурилиш-монтаж ишлари тўққиз ойлик плани Киров районида 92 процент, Собир Раҳимов районида 87 процент бажарилди. Мусобақадош районларнинг қурувчилари турар жойни фойдаланишга топшириш бўйича январь-сентябрь ойлари планини 109 ва 82 процент бажардилар.

Яқинда тошкентликлар ҳаётида катта ва қувончли воқеа юз берди: шаҳар индустрияси асосий техник-иқтисодий кўрсаткичлар бўйича ўнинчи беш йиллик планни бажарди. Бу меҳнат ғалабасига мусобақадош Киров ва Собир Раҳимов районлари меҳнаткашлари салмоқли ҳисса қўшишди. Собир Раҳимовликлар, масалан, Улуғ Октябрнинг 63 йиллиги арафасида саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш ҳажми бўйича беш йиллик планни бажардилар. Бу район меҳнаткашлари январь-октябрь ойлари мобайнида топшириққа қўшимча 5.756 минг сўмлик маҳсулот реализация қилиб, КПСС XXVI съезди шарафига 1980 йил учун қабул қилган социалистик мажбуриятларини ортиғи билан адо этдилар. Бу ерда съездолди меҳнат вахтасида «Тошкент» мебель ишлаб чиқариш бирлашмаси, «Миконд» заводи, «Геологоразведка», шина-ремонт заводлари юксак кўрсаткичларга эришдилар. Ўз вақтида москвалиқлар ташаббусини қўллаб-қувватлаган тўрт корхона

— «Турист» маиший ишлаб чиқариш комбинати, 14-рельс-пайвандлаш поезди, ирригация бўйича Давлат махсус конструкторлик бюроси ва Ўзбекистон кўрлар жамиятининг босмахонаси ноябрнинг дастлабки кунлари йиллик программани уддалашди.

Собир Раҳимов райони саноати ўн ой мобайнида асосан меҳнат унумдорлигини юксалтириш эвазига ишлаб чиқариш ҳажмининг юқори суръатда ўсишини таъминлади. Бу борада айниқса, «Миконд» заводида кўп иш қилинди. Бу ерда ишлаб чиқариш техник қайта қуроллантирилди. меҳнат шароити ва уни ташкил этиш, ишчиларнинг маиший аҳволи яхшиланди. Бу коллективнинг ишлаб чиқариш-иқтисодий фаолиятига ижобий таъсир кўрсатди. Ўтган йилнинг шу даври билан солиштирганда, бу ерда ишлаб чиқариш ҳажми 15,3 процентга ўсди. Бу ўсишнинг 95 процентига меҳнат унумдорлигини юксалтириш эвазига эришилди.

Техник қайта қуроллантирилиши натижасида шина ремонт заводида меҳнат шароити яхшиланди. Агар илгари бу ерда кадрлар узоқ ишламаган бўлсалар, эндиликда қўнимсизлик кескин камайди. Бу касб маҳоратини ошириш имконини берди. Корхонада ўтган йилнинг шу даври билан солиштирганда ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш ва реализация қилиш ортди.

Собир Раҳимов райониликлар завод маркаси шарафини юқори қўйишади. Олий категорияли маҳсулот ишлаб чиқариш ўсганлиги бундан далолат беради. Ҳозирги вақтда районда 10 саноат корхонаси фахрли белги билан маҳсулот тайёрлаяпти. Жумладан, «Компрессор» заводи 70,2 процент маҳсулотни, агрегат заводи 84,6 процент маҳсулотни, «Тошкент» мебель бирлашмаси 20,8 процент, бош кийимлар фабрикаси 41,1 процент маҳсулотни давлат Сифат белгиси билан тайёрлаяпти. Бош кийимлар фабрикасида фахрли белги билан тайёрланаётган буюмлар январь ойидан бери икки баравар ортди.

Бироқ, ўз имкониятлари даражасида ишламаётган корхоналар ҳам бор. Масалан, турар жой қурилиши трестининг 3- ва 4-йирик панелли уйсозлик комбинатлари, хом ашё ўз вақтида етказиб берилмаётганлиги оқибатида планларини уддалай олмаяпти.

Илгари комбинатлар Октябрь районига қарарди. Энди Собир Раҳимов районига ўтказилди. Собир Раҳимовликлар бировларнинг «гуноҳи»ни ўзларига олишни истамай, қолоқ коллективларни илғорлар сафига олиб чиқишга умид қилиб, уларга қийинчиликларни енгиб ўтишда ёрдам беришяпти.

«Тошкент» ёғочни қайта ишлаб чиқариш бирлашмасида, дурадгорлик буюмлари заводида ишлаб чиқариш ҳажми кескин камайди. Бунинг сабаби ёғоч материаллар етишмаслигидадир. Тўрт корхона — агрегат заводи, истеъмол буюмлари фабрикаси, кўн-галантерея буюмлари фабрикаси, Тошкент мармар бирлашмаси ўз социалистик мажбуриятларини бажаролмаяптилар. Чунки, бу корхоналарда меҳнатни ташкил этиш яхши эмас, социалистик мусобақа ҳам кўнгилдагидек йўлга қўйилмаган.

Киров райони ўн ой мобайнида планга қўшимча 3.338 минг сўмлик маҳсулот реализация қилди, шундан 238 минг сўмлиги социалистик мажбуриятларга қўшимча бўлди. Бу ерда социалистик мусобақада Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги номли тикувчилик бирлашмаси ва «Технолог» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективлари пешқадамлик қилишаяпти.

Тикувчилар бир ой аввал беш йиллик планни бажарганликлари ҳақида рапорт бердилар. Ўнинчи беш йиллик мобайнида улар асосан меҳнат унумдорлигини ўстириш ҳисобига ишлаб чиқариш ҳажмини бир ярим баравар оширдилар. Шу йилнинг январь-октябрь ойларида планга қўшимча эркаклар ва болаларнинг костюмлари, пиджаклардан қарийб 2 миллион сўмлиги реализация қилинди. Бунда барча тайёрланган маҳсулотнинг учдан бир қисмида давлат Сифат белгиси бор.

«Технолог» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективи ўн ой мобайнида планга қўшимча 67 минг сўмлик маҳсулот реализация қилди. Учинчи кварталдаги иш якунлари бўйича бу корхона район «Ҳурмат тахтаси»га ёзилди.

Районда барча корхоналар маҳсулот ишлаб чиқариш ва реализация қилиш планини уддалади. Баъзи бир коллективлар эса планни бир амаллаб бажарсалар ҳам социалистик мажбуриятларини уддалашолмаяпти. Жумладан, маҳаллий саноат бошқармасига қарашли тўқимачилик-галантерея фабрикаси шундай корхоналар сирасига киради. Бу корхона қишки шароитда ишлашга тайёрланмаган — томлардан чакка ўтади, станоклар очиқ ҳавода турибди. Совуқ тушиши билан бу ерда ишлаб чиқариш жараёнида жиддий қийинчиликлар юзага келиши мумкин.

Ўн ой мобайнида «Ўртоқ» фабрикаси коллективи социалистик мажбуриятларини уддалай олмади. Бу корхона янги филиални ишга туширолмади. Сабаби, республика озиқ-овқат саноати министрлиги филиал учун зарур бўлган ускуналарни ўз вақтида етказиб бермади. Корхона раҳбарлари ҳам бу борада етарли ташаббускорлик кўрсатишмади.

Ўтган йилнинг шу даври билан солиштирганда, Тошкент қурилиш материаллари ишлаб чиқариш бирлашмаси ва асбобсозлик заводи маҳсулот ишлаб чиқариш ва реализация қилиш ҳажмини камайтириб юборишди. Асбобсозлик заводида қийин эрийдиган материалларни етказиб бериш камайди. Тошкент қурилиш материаллари бирлашмасининг бир қатор корхоналари телеминора қурилиши муносабати билан шаҳар ташқарисига кўчирилган. Шунинг учун бу корхоналар маҳсулот бермаяпти.

Беш йиллик охиригача икки ойча қолди. Ҳозир «Ўзбексельмаш», асбобсозлик заводлари, тамаки фабрикаси коллективлари беш йилликнинг контрол рақамларидан ортда қолишмаяпти. Сўнгги пайтларда улар дуруст ишлашмаяпти. Бу қолоқликка чек қўйиш имконини беради.

Ҳозирги вақтда мусобақадош районларнинг меҳнат коллективларида 1981 йил планлари муҳокама қилиняпти. Ўнинчи беш йилликда бир маромда ишлаган коллективлар келажакка дадил боқишяпти ва КПСС Марказий Комитети октябрь Пленуми қарорлари асосида янги вазифалар белгилашяпти.

Ишлаб чиқариш илғорлари КПСС XXVI съезди шарафига қабул қилинган юксак социалистик мажбуриятларни амалга оширишяпти. Масалан, 127-автокорхонанинг илғор ҳайдовчиси Г. Мезников партия съезди очиладиган кунгача йиллик топшириқни бажаришга ваъда берди. Бундай ташаббускорлар кўп.

Коммунистик меҳнат зарбдори Александра Данилова (юқорида) «Ташхимсельмаш» заводининг 1-йиғув цехида узоқ йиллардан бери меҳнат қилиб келади. Бу илғор прессчи мунтазам равишда смена-ойлик топшириқларини ортиғи билан адо этади.

* * *

«Тошкент» мебель ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективи йиллик план-топшириқларини муддатидан илгари адо этиш учун астойдил меҳнат қилмоқда. Сиз суратда бирлашманинг сувенир цехи ишчиси Ф. Исмаевни (пастда) кўриб турибсиз. Бу илғор ишчи социалистик мусобақа якунига кўра ғолиб деб топилиб, 1980 йил ўнинчи беш йиллик зарбдори деган шарафли номга сазовор бўлди.

М. Нуриддинов ва Ҳ. Мирзакаримов фотолари.

ПАРДОЗЛАШ БОШЛАНДИ

Тошкент қурилиш Бош бошқармасига қарашли 3-трестнинг С. Қудратов бошлиқ коммунистик меҳнат бригадаси

БУГУН

шаҳримизнинг Стаханов кўчасида қад ростлаган тўрт қаватли 56 оилага мўлжалланган турар жой биносининг ички ва ташқи томонларига пардоз бериш ишларини бошлаб юборди.

Ўтган йилги социалистик мусобақада ғолиб чиққан мазкур қурилиш коллективи бу йил ҳам зарбдорчасига меҳнат қилмоқда. Бригада бу йилнинг ҳисобида учта турар жой биносини фойдаланишга топширди.

Қурувчилар навбатдаги истиқомат масканини шу ойнинг охирида фойдаланишга тахт қилиб қўйиш учун астойдил меҳнат қилмоқдалар.

РЕСПУБЛИКА БЎЙЛАБ

Жиззах областидаги физиотерапия касалхонасида очилган кинозал ўз ишини «Ленин Октябрда» фильмини намойиш қилиш билан бошлади. Кинозални жиҳозлашда шифохонани оталиққа олган Мирзачўл район кинодирекцияси ходимлари ёрдам бердилар, кино муҳлисларига эса жамоатчилик асосида киномеханик В. И. Юрков хизмат кўрсатмоқда. У «Съезддан съездгача» кинолекторийсини олиб бормоқда.

* * *

Яккабоғдаги мактаблараро ўқув ишлаб чиқариш комбинатида яна бир касб ўзлаштирилди. Бу ерда янги ошпаз — қандолатчилар группасида машғулотлар бошланди. Юқори синф ўқувчиларидан 80 дан кўп бола ошпазлик сирларини, таомлар тайёрлаш технологиясини ўргана бошлади. Улар ўрта маълумот тўғрисидаги аттестат билан бирга ишчи касбини ўзлаштирганликлари ҳақидаги гувоҳномани ҳам оладилар. Яккабоғлик мактаб ўқувчилари комбинатда ошпазлик касбидан ташқари қурувчи, механизатор, дурадгор ва тикувчилик касбларини ҳам эгаллайдилар.

* * *

Самарқанд областидаги пионерлар ва мактаб ўқувчилари уйида «Турмуш эстетикаси» клуби очилди. Бу клуб санъат билан танишишда, ажойиб кишилар билан учрашувда самарқандлик мактаб ўқувчиларига ёрдам беради. Машғулотлар программаси уч йилга мўлжалланган бўлиб, бу машғулотларни самарқандлик рассомлар, адабиётшунослар созандалар олиб борадилар. Улар клубни ўз оталиқларига олганлар. Ёзда қизлар пионер лагерларида тўгараклар раҳбарлари сифатида практика ўтказдилар.

[ЎзТАГ].

ЖАҲОН ОЙНАСИ

ТАСС МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

ҲАМКОРЛИК САМАРАСИ

ПРАГА. Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатлар билан кооперация ва интеграция Чехословакияда тўқимачилик машинасозлигини ривожлантиришнинг негизи бўлиб қолди. Бу соҳадаги ҳамкорлик янгидан-янги формалар касб этмоқда. Совет ва Чехословакия олимларининг ижодий алоқалари бу соҳада айниқса муҳим ўринни эгалламоқда.

1963 йилдаёқ илмий тадқиқот ишларини координацияловчи қўшма ташкилот тузилган эди. Самарали ҳамжиҳатлик сал фурсат ичида ўзининг салмоқли натижаларини берди. Сан-Луисдаги халқаро виставкада мокисиз йигирув машинаси ҳамманинг диққатини ўзига жалб этди. Бу машинани Совет Иттифоқи билан Чехословакия мутахассислари яратдилар.

Мокисиз йигирув станокларининг ҳозирги туркуми ҳам СССР билан ЧССР олимлари ва ишчиларининг биргаликдаги изланишлари натижасидир.

Совет Иттифоқи билан кооперация Чехословакия тўқимачилик машинасозлиги маҳсулотларини сотиш учун бозорни кўпайтиришга имкон берди. Ҳозирги вақтда Чехословакияда чиқарилган йигирув станоклари 40 тача мамлакатда муваффақият билан ишлатилаяпти.

МУСОБАҚА ШИОРИ

СОФИЯ. Болгария меҳнаткашларининг беш йиллик планни тўла ва ошириб бажариш учун оммавий ҳаракатида Плевен округи меҳнат коллективлари ўртасида социалистик мусобақа «бир маромда, комплекс равишда, муддатидан илгари, қолоқларсиз ишлайлик!» деган шиор устида ўтказилмоқда. «Касаба союз миллиарди» деб аталган шу ташаббусдан кузатилган мақсад 1979—1980 йилги даврда қўшимча камида 1,1 миллиард лев миллий даромад олинишини таъминлашдан иборат. Меҳнат коллективларининг хом ашё, ёқилғи ва энергияни тежаш учун ҳақиқатан ҳам умумхалқ ҳаракати бўлиб қолган кураши ана шу ватанпарварлик ташаббусининг негизидир.

Транспорт ходимлари мусобақада пешқадамлик қилмоқда. Улар 95 миллион лев маблағни тежаб қолишга, қабул қилган мажбуриятларни 20 миллион левлик ошириб бажаришга муваффақ бўлдилар.

ҚИСҚА ХАБАРЛАР

БЕРЛИН. Вильтен (Дрезден округи) шаҳрида очилган социалистик мамлакатлар Қизил Крести жамиятининг семинари аҳолини биринчи медицина ёрдамига ўргатиш мавзуига бағишланди. Семинарда, Болгария, Венгрия, ГДР, Монголия, Польша, Румыния, Совет Иттифоқи ва Чехословакиядан келган мутахассислар, шунингдек Қизил Крест жамияти уюшмаси секретариатининг вакили қатнашмоқда.

* * *

ПАРИЖ. Лионда «Франция — СССР» жамиятининг XV съезди ўз ишини тамомлади. Съезд кескинликни юмшатиш, қуролсизланиш ва тинчлик манфаатлари йўлида Франция — Совет ўзаро муносабатларини мустаҳкамлаш ишида жамиятнинг роли ва аҳамиятини ошириш» шиори остида ўтди.

Сеъднинг якунловчи ялпи мажлисида декларация қабул қилинди. Унда съезд делегатлари Франция билан Совет Иттифоқи ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорликни мустаҳкамлаш учун бутун куч ғайратларини сарфлашга якдиллик билан интилаётганликлари қайд этилади. Франция— Совет дўстлиги, деб таъкидланади декларацияда, Европа қитъасида хавфсизлик ва тинчликнинг пойдеворидир.

* * *

ТОКИО. Медицина ходимлари касаба союзи Япония кенгашининг 140 минг аъзоси бугун ҳукуматнинг шусиз ҳам ниҳоятда кам бўлган даволаш учун тўланадиган нафақанинг қисқартириш тўғрисидаги планларига қарши норозилик белгиси остида умуммиллий забастовка қатнашчилари давлат касалхоналарида ишловчи ходимлар штатини кўпайтиришни ҳам талаб қилмоқдалар.

КЎП ҚИРРАЛИ АЛОҚА

ХЕЛЬСИНКИ. Совет Иттифоқи билан Финляндиядаги бирордарлашган шаҳарларнинг кўп қиррали алоқалари ҳар икки мамлакат ўртасидаги дўстлик ва яхши қўшничиликни янада мустаҳкамлашга ёрдам беради.

«Финляндия — Совет Иттифоқи» жамияти бирордарлашган шаҳарлар билан алоқа қилувчи бўлим мудири Антеро Леппянен ТАСС мухбири билан суҳбатда бундай деди: бу муносабатлар дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисида 1948 йилда тузилган Совет — Финляндия шартномасининг мустаҳкам негизида мустаҳкамламоқда ва ривожланиб бормоқда.

Президент У. К. Кекконеннинг Совет Иттифоқига қилган расмий визити ва ҳозирги вақтда Финляндияда ўтаётган Совет— Финляндия дустлиги ойлиги, деб таъкидлади у, ҳар икки мамлакат ўртасида қарор топган дўстона муносабатларнинг рамзидир. Бирордарлашган шаҳарларнинг актив фаолияти ҳам шу муносабатларни мустаҳкамлашга ёрдам беради. Финляндиядаги 50 дан кўпроқ шаҳар ва Совет Иттифоқидаги ўшанча шаҳар қалин ҳамкорлик алоқаларини ривожлантирмоқда. Москва ва Хельсинки, Ленинград ва Турку, Киев ва Тампере, Рига ва Пори, Запорожье ва Лахти шундай шаҳарлар жумласидандир.

Келгуси йил август ойида, деди пировардида А. Леппянен Тампереда икки мамлакатдаги барча бирордарлашган шаҳарлар намояндаларининг олтинчи учрашуви ўтказилади. Учрашув қатнашчилари алоқаларнинг янги формаларини режалаштирадилар.

МИЛЛИОНИНЧИ МУЗИКА АСБОБИ

БУХАРЕСТ. Руминиядаги машҳур корхона — Регин ёғочсозлик комбинати барпо этилганидан буён регинлик усталар миллионинчи музика асбобини тайёрладилар. Улар шу йилнинг ўзидагина рекорд миқдорда—80 мингта музика асбоби ясадилар. Ҳозирги вақтда комбинат музика асбобларининг 120 тури ва хилларини, асосан торли асбобларни ишлаб чиқармоқда. Улар дунёнинг турли мамлакатларига, шу жумладан Совет Иттифоқига экспорт қилинмоқда.

Яқинда чет эллик буюртмачиларга Руминияда ишлаб чиқарилган 400 мингинчи музика асбоби жўнатилди.

(ТАСС).

ПАССАЖИРЛАРГА СОВҒА

БЕРЛИН. Яқиндагина Берлин шаҳар темир йўл станцияларидаги пассажирлар пассажирсиз қизил—оқ вагонли ғалати состав тўхтамасдан платформалар ёнидан ўтиб бораётганлигини қизиқиш билан кузатишган эди. Янги поезднинг синовлари давом этаётганди, ҳозир эса бир қанча линияларда ана шу поезддан фойданилмоқда. Поезд ҳозиргача дастлабки ўн минг километр масофани босиб ўтиб, фойдаланишда ишончли ва қулай эканлигини кўрсатди. Янги состав Берлин аҳолисига ҳам ёқиб қолди. Вагонлар кенг бўлиб, унинг ҳар бирида болаларнинг аравачаларини, велосипедлар, багажларни ташиш учун бўш жойлар кўзда тутилган. Вагонларнинг ичи тўқ ва оч жигарранг бўёқларга бўялган. Уларнинг ҳар бирига аввалги вагонларга қараганда 50 нафар кўп пассажир сиғади, эшиклари кенг ва ойналари каттадир.

Состав ҳозирги поездларга қараганда 16 процент енгил. Энергияни кам истеъмол қилади, бир мунча мукаммал тормоз системаси билан таъминланган.

ОБЪЕКТИВДА — КАМПУЧИЯ

ПНОМПЕНЬ. Кампучиянинг Пол Пот ва Иенг Сари қонли ҳукмронлиги даврида ёпиб қўйилган деярли барча саноат корхоналари яна мамлакат учун зарур бўлган маҳсулотларни ишлаб чиқармоқда. Сиз суратда қайта иш бошлаган — Пномпенда жойлашган тўқимачилик фабрикасини кўриб турибсиз.

ВИА—ТАСС фотоси.

ХИМИЯ МЎЪЖИЗА ЯРАТАДИ

Химик олимларимиз лабораторияда яратаётган янгиликлар халқ хўжалигининг турли соҳаларида кенг қўллаб келиняпти. Жумладан, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси химия институтининг коллоид химия лабораториясида яратилган «К» сериясидаги полимерлар бугунги кунда халқ хўжалигининг турли соҳаларида фойдаланилмоқда.

СУРАТДА: Химия институтининг катта илмий ходими, химия фанлари кандидати Субхиддин Мўминов лабораторияда тадқиқот натижаларини текширмоқда.

Қ. Исоқов фотоси.

БУГУН ТОШКЕНТДА ПОМИР-ҲИМОЛАЙ ЛОЙИҲАСИГА БАҒИШЛАНГАН ХАЛҚАРО ИЛМИЙ КЕНГАШ ЎЗ ИШИНИ БОШЛАДИ

«ДУНЁ ТОМИ» ДАГИ СИРЛИ ТЎЛҚИНЛАР

Олим-у-фузалолар на фақат чексиз коинотга, балки она-Еримиз қалбига, қаърига ҳам чуқур назар ташлаб, унинг ўзига хос хусусиятларини, фойдали қазилмаларини ҳар томонлама мукаммал ўрганмоқдалар. Шу жиҳатдан совет ва чет эл олимларининг Помир-Ҳимолай лойиҳаси асосида олиб бораётган тажриба ишлари асримизнинг мўъжизаси десак арзийди. «Помир эксперименти» деб ном олган бу улкан илмий-тадқиқотлар юзасидан бугун шаҳримизда Халқаро илмий кенгаш ўз ишини бошлади. Шу муносабат билан мухбиримиз СССР Фанлар академияси Ер қобиғини комплекс текшириш илмий Советининг Ўрта Осиё секцияси раиси, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги, Ленин мукофоти лауреати Иброҳим Ҳамробоевич ҲАМРОБОЕВга бир неча саволлар билан мурожаат қилди.

— Ҳурматли Иброҳим Ҳамробоевич, Помир-Ҳимолай лойиҳасининг асосий мақсадлари нималардан иборат?

— Халқаро олимларнинг бу лойиҳадан кутадиган асосий мақсадлари катта: муқаддас она-Ер қаърига назар ташлаш, тоғ ҳосил қилувчи ҳаракатларнинг «илдизини» очиш, зилзила ўчоқларини белгилаш, фойдали қазилмаларнинг жойланиш сирларини билиш асосий вазифадир. Бу масалалар юзасидан шу кунларга қадар анчагина илмий тадқиқотлар ва амалий эксперимент — оламшумул портлатиш ишлари бажарилди: 1973 йили Ҳайдаробод (Ҳиндистон)да чақирилган ишчи кенгашда бу ишларга биринчи бўлиб асос солинди ва Помир-Ҳимолай тоғлари остидаги ер қобиғи ва юқори мантиясининг тузилишини ўрганиш таклиф этилди. Кейинчалик «Помир эксперименти» деб ном олган бу уникал илмий тадқиқотлар шитоб билан давом эттирилди. Қоракўл ва Заркўлда бажарилган катта-катта ҳажмли портлатиш ишлари бу «Дунё томи» сокинлигини бузди. Сўнг бу портлатишлар шимолий Ҳимолайдаги 8126 метрли баландликка эга бўлган Панча-Парбат этакларида ва Исломобод яқинидаги Лавренспур районида ҳамда бошқа жойларда ҳам бажарилди. Бу портлатишлар натижасида пайдо бўлган ва атрофга тарқалган сейсмик тўлқинлар 500 километр масофадаги Тошкентда ва Сринагар (Ҳиндистон)да махсус асбоблар орқали ёзилди. Кейин 1978 йилга қадар август-сентябрь ойларида янги программа асосида навбатдаги портлаш ва кузатиш ишлари олиб борилди. Хуллас илмий-тадқиқотлар йил сайин қизиб кетди ва СССРда ҳам бизнинг институт бошлиқ (СССР Фанлар академиясининг Ер физикаси институти), Тожикистон Фанлар академиясининг геология институти, «Ўзбекгеофизика» бирлашмаси, сўнг Қозоғистон ва Озарбайжон олимларидан ташкил топган ишчи группалар ишга тушди. «Помир эксперименти»дан олинган натижалар Рим (1974, 1980), Тошкент (1976), Гренобль (1975), Киев (1975, 1978), Ялта (1976) ва Ленинградда (1978) чақирилган ишчи кенгашларда мунтазам муҳокама қилиниб турилди.

Кузатиш ва экспериментлар беқиёс даражадаги қийин шароитларда олиб борилди. Уч ярим-тўрт километрдан зиёд баландлик, сийрак ҳаво, доимий эсиб турувчи совуқ изғирин шамол, ёзда ҳам ҳароратнинг нолдан пасайиб кетиши — булар қийинчиликларнинг фақат бир қисмигина холос.

— Бу илмий-тадқиқотлар учун нега айнан Помир тоғлари танланди? Урал ёки бошқа тоғларнинг улардан нима фарқи бор?

— Помир тоғларида ер тарихининг барча даврларга оид бўлган ва турли хилдаги тоғ жинслари бўлиб, улар бу ўлкада жуда яхши очилиб кўриниб ётади. Кўпчилик тоғ жинслари кучли бурмаланган ва ёриқлар билан кесилган бўлиб, улар планда параллел дугалар ҳосил қиладилар. Мана шулардан маълум бўладики Помир ўз йўлига буюк ва тенги йўқ бир табиий лабораторияни эслатади. Шунинг учун ҳам у доимо олимлар диққатини ўзига тортади. Бу тоғларда турли магматик ва метаморфик жинслар ҳам мўлдир. Баъзи олимлар, Помир ер қатламларининг ниҳоятда «ажиб» бўлинишига Ҳиндистон платформаси (ер устининг нисбатан қаттиқ қисми)нинг Помир томон босиб, сурилиб келиши сабаб бўлган десалар, бошқалари эса уни (бурмаланишни) кўндаланг ва тик жойлашган структуралар таъсири билан боғлайдилар. Хулоса қилиб айтганда, Помир тоғларини ер тузилишини ўрганишда очиқ табиий лабораториядир десак арзийди.

— Помир тоғлари яна қандай геологик жараёнлар билан машҳур?

— Умуман олганда Помирдаги тоғ ҳосил бўлиш жараёнлари кўпчилик олимларда катта қизиқиш уйғотади. Чунки бу ерда аниқлашларга кўра тоғлар ер кучлари кўтарган «ер қобиғининг бўлаклари» (палахсалари) экан. Қизиғи шу ердаки, бу кўтарилган бўлаклар қатори улар ёнида ер қаърига чўккан пасттекисликлар ҳам бор. Шундай қилиб, тоғ ва пасттекисликларнинг пайдо бўлиши қандайдир «ҳамжиҳат» жараёндир. Шу боисдан уларни биргаликда — бир геологик процесснинг қисми сифатида текширмоқ зарур. Уларнинг чўкиш-кўтарилиш амплитудаси 8—14 километрдир. Бу масаланинг умумий кўриниши холос. Асосий илмий проблема ана шу бўлакларни кўтара оладиган ер ички кучларини текширишдан ва улар сабабини очишдан иборат. Бу масалаларни ҳал этиш учун, албатта олимлар ер қаърининг 700 километр ва ундан ҳам чуқур, тўғрироғи кўз билан кўриб бўлмайдиган қаватларига нигоҳ ташлаб, у ердаги турли хил жараёнлар билан танишмоқлари лозим. Худди ана шу зарур ишларни рўёбга чиқариш билан охирги ўн беш йиллар давомида олимлар фикри ниҳоятда банд бўлмоқда. Аниқлашларга кўра, еримизнинг ташқи қисми — ер қобиғи турли геологик ҳодисалар учун ўрганиладиган катта майдон экан. Шулар қаторига вулқонлар отилиши ва эриган магманинг ер қатламларига кириб бориши (интузиялар), тоғ жинсларининг ер ичкарисида қайта ўзгариши ва шаклланиши (метаморфизм), ўта чуқур водийлар ва пасттекисликларнинг пайдо бўлиши ва уларни чўкинди жинслар билан тўлиши (литология) ва ҳоказоларга киради. Илмий фаразияларга кўра қайд этилган геологик ҳодисалар асосан ер қобиғи ва унинг остидаги мантиянинг бир-бири билан бўлган таъсири остида ундаги базальсимон моддаларининг (магманинг) эриши билан узвий боғланган жараён экан. Бу ернинг сир-асрорини очишда биринчи бўлиб геофизика ва унинг усуллари қўл келмоқда. Айниқса гравиметрия, магнит-теллурик, сейсмик пайпаслаш (глубинное сейсмическое зондирование — ГСЗ) ва геотермика усуллари геологларга катта ёрдам бермоқда. Булар ичида сейсмик тўлқинларнинг ер бағрида тарқалишига асосланган метод (ГСЗ) етакчи усул ҳисобланади. Бу усул асосида ер қимирлашлари ва портлашлар натижасида пайдо бўладиган тўлқинлар ер ичкарисига кириб бориш ва улардан синиб қайтиши ётади. Бу ер сатҳига қайтган тўлқинлар албатта, ер ичкариси тузилиши ҳақида турли информациялар олиб чиқадилар ва улар махсус аппаратлар ёрдамида регистрация қилинади.

— Ўзбекистон л и к олимлар қандай махсус аппаратлардан фойдаландилар?

— Бизнинг институт олимлари «Земля», «Черепаха» ва бошқа аппаратларга эга ва улар охирги йиллар давомида мунтазам ишлаб турибди. Кези келганда шуни ҳам айтиш керакки, агар биз сейсмик тўлқинлар содир бўлган жойдан қанчалик узоқда бўлсак, шунчалик чуқур ер қатламлар тузилиши ҳақида маълумот ола биламиз. Шунинг учун ҳам «Помир эксперименти»да сейсмик тўлқинлар 500 километрда қайд этилди.

— Катта ҳажмдаги портлатишлар қаерларда олиб борилди?

— Йирик портлатишлар Қоракўл, Искандаркўл, Панга-Парбат яқинидаги Сангосар кўллари ва Заркўл яқинидаги чуқурликларда амалга оширилди. Кичикроқ портлашлар эса Наукат, Ўзган, Сари-тош, Рангкўл, Чиғирчиқ, Чашман Сангаҳ ва Лауренспур (Отток)да қазилган шурф ва парма кавакларида бажарилди. Шундай қилиб, Фарғона водийсидан Ҳиндистон қалқонига (шчит) қадар икки чизиқ (профиль) бўйлаб ер ичкарисига «назар» ташланди. Шу билан бир қаторда баъзи жойларда ернинг ҳарорати электр ўтказиш қобилиятлари ўлчанди. Геологик тузилиши, тоғ жинслари ва фойдали қазилма белгилари синчиклаб ўрганилди. Уларнинг ўзаро боғланишлигини топишга ҳаракат қилинди.

— Помир-Ҳимолай зонасида тадқиқотлар давомида нималар аниқланди?

— Олинган маълумотлар оз ёки кўп бўлишидан қатъий назар улар ўзига хос илмий жиҳатдан жуда қимматли ва беқиёсдир. Бу минтақадаги ер ички тузилишининг айрим ҳолатлари ҳақида бебаҳо факт ва далиллар пайдо бўлди. Шулардан бири — сайёрамиз қобиғининг энг қалин — 75—80 километрга тенг бўлган жойи шу ер — Помир-Ҳимолай зонасида жойлашган экан. Бу ерда интенсив ва тик тоғ ҳосил қилувчи ҳаракатлар ҳамон давом этмоқда. Бу ўз навбатида Помирда ер қобиғининг энг қалинлиги билан узвий боғланган бўлиб чиқди. Помир Қорақурум Ҳиндуқуш ва Ҳимолайда, Тянь-Шанда бўлмаган ва 200—250 километр чуқурликда жойлашган зилзила ўчоқлари белгиланди. Бу эса Тянь-Шань ва Помир зоналари остидаги ер мантиясининг ҳолати ва моддасининг ҳар хил эканлигидан дарак бераяпти. Текширишлар Помир-Ҳимолай зонасида СССРнинг бошқа районларига нисбатан ер ичкарисидан чиқаётган иссиқлик оқимининг нисбатан юқори эканлигини кўрсатди. Бу эса уларнинг интенсив (вертикаль) тоғ ҳосил қилувчи ҳаракатлар, зилзила ва ёш магматик жараёнлар билан боғлиқ эканлигини ойдинлаштирди. Ер оғирлик кучининг манфий кўрсаткичи (белгиси) Помирдан Ҳимолай томон ошиб боришлиги яна бир бор тасдиқланди. Шу қатори бу зонада айрим кенгайиш, сиқилиш ва кўндаланг (субмеридионал) жойлашган областлар борлиги исботланди. Бу фактлар Помир-Ҳимолай минтақасида тик (вертикаль) ҳаракатларнинг устунлигини исботлаб бермоқда ва уларни ернинг бу жойидан юқори мантиясининг активлиги ва геоидаль ҳолати билан боғлиқ эканлигидан далолат бермоқда.

Олинган фактлар ва уларнинг илмий талқини тоғ ҳосил бўлаётган ернинг — ороген зоналарда ер мантиясининг тузилишини ва тараққиётининг асил моҳиятини тушунишда, фундаментал илмий назариялар яратишда катта ўрин тутади деган умиддамиз. Лекин шунга қарамай, бу соҳада ечилмаган муаммолар ҳали кўп. Албатта, бу илмий изланишлардан келиб чиқадиган табиий бир ҳолатдир.

— Шаҳримизда ўтаётган Халқаро кенгашда асосан қандай масалалар муҳокама қилинади?

— Биринчи навбатда ер қобиғи ва юқори мантиясининг тузилиши ҳақидаги текширишлар натижаси муҳокама қилинса, иккинчи навбатда сейсмик тўлқинлардан олинган маълумотларни қандай ва янги бўлган усуллар билан талқин қилиш мумкинлиги ҳақида фикр алмашинади. Булардан ташқари, олимлар Помир-Ҳимолай тоғлари атрофидан олинган охирги илмий хулосалар ва фаразиялар устида мунозаралар юритишади. Хусусан, мантиянинг энг актив қатлами — астеносферанинг тоғ ҳосил қилиш жараёнида тутган ўрни, турли рудаларга эга бўлган магматик жинсларнинг келиб чиқишидаги роли, янги тоғ ҳосил қилиш жараёнларининг зилзилалар билан боғлиқ бўлган алоқаси шу фаразиялар жумласидандир.

— Помир-Ҳимолай лойиҳасига бағишланган Тошкент халқаро илмий кенгашида кимлар қатнашмоқда?

— Халқаро илмий кенгашимизга кўпгина мамлакатлардан геолог-олимлар ташриф буюришган. Бу кенгаш ишида Италия, Ҳиндистон ва Совет Иттифоқининг етакчи олимлари қатнашмоқда. Кенгаш бу соҳада қилинган илмий-тадқиқотларга якун ясайди ва олимлар келгусида бажариладиган тадқиқотлар ҳақида фикр алмашадилар. Мазкур кенгашга Италиядан профессорлар— А. Маруссии, Д. Финетти, С. Скарашиа, Гуера, Ҳиндистондан халқаро геодинамик лойиҳаси ишчи группасининг раиси Хари Нараин, Кайла ва бошқалар меҳмон бўлиб келишган. Кенгаш ишида Совет Иттифоқи делегацияси — СССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси В. В. Белоусов, Чекунов, В. Б. Соллогуб бошлиқ Москва, Киев, Душанба, Фрунзе, Олмаота, Ашхобод, Львов олимлари ҳам қатнашмоқдалар.

— Ўзбекистон олимларининг «Помир эксперименти»га қўшган ҳиссалари нималардан иборат бўлади?

— Помир-Ҳимолай лойиҳаси бўйича олиб борилган келгусида қилинадиган ишлар бўйича Ўзбекистон Фанлар академияси Ҳ. М. Абдуллаев номидаги геология ва геофизика институти бош илмий муассаса деб қабул қилинган. Шунинг учун ҳам бизнинг институт Помир-Ҳимолай лойиҳаси бўйича чақирилган Халқаро кенгашнинг асосий мезбони ҳамдир. Бу билан бизнинг Ўзбекистон олимлари ҳақли равишда фахрлансалар арзийди.

— Келгусида амалга ошириладиган ва аниқланиши зарур бўлган масалалар нималардан иборат?

— Помир, Қорақурум, Ҳиндуқуш ва Ҳимолайнинг субмеридионал ва бошқа асосий тузилишларининг ички табиатини яна ҳам аниқроқ очиб бериш, уларнинг фойдали қазилмалари ва зилзилаларни ҳосил қилишдаги роли, ер ёриқларининг ер ости моддаси ва иссиқлигининг тепага кўтарилишидаги тутган ўрни ва бошқа шунга ўхшаш геологик муаммоларни ҳал этиш яқин келгусида ижро этиладиган илмий-тадқиқо т л а р жумласидандир. Шу ишлар асосида Помир-Ҳимолайда кўздан яшириниб ётган фойдали қазилмаларни топишда ва баҳолашда илмий башоратлар қилиш бизнинг асосий вазифамиздир.

Суҳбатни
Тўлқин РАСУЛЕВ
олиб борди.

Ашраф ИБРОҲИМОВ,
озарбайжон ёзувчиси.

ЧИРОҚ

(ҲИКОЯ)

Тун. Сукунат. Чироқнинг оч пушти олови милтирайди...

Беш йил давомида ипидан игнасигача ёд бўлиб кетган, ҳатто маълум даражада меъдага теккан китоб — олий математика дарслиги турипти. Ўтган-кетганлар ҳақида хаёл суриб ўтирарканман, ўша китобга термуламан: — Алвидо, дифферинциаллар! Энди сиз билан қайта кўришмаймиз! Эҳтимол, маҳшарда учрашармиз!

Хонадошим Рустам бир нарсадан сескангандай креслодан ирғиб турди-да, дераза ёнига борди:

— Ҳаёт охирлашмай нимаси қолди? Демак, маҳшар куни ҳам узоқ эмас... Электрни ўчиришган бўлса... Бувамнинг қайсидир асрлардан қолган мана бу хира чироғини ёқиб ўтирипмиз-ку! Эрталаб эса сен билан мен учун ҳаётнинг чинакам сўнгги куни бошланади. Ахир эртага охирги имтиҳон! Билдингми охирги! О-хирги..!

Рустам менга маслаҳат беради:

— Уйқуни қочиришни хоҳлайсанми? Бор, душга тушиб чиқ. Бир лаҳзада отдек бўласан!

Менинг аҳволимни уйқуга, мудраганга йўйиб ўтирипти... Қарийб эсимдан чиқаётган ҳар дами олтинга тенг беозор, жўшқин болалик хотираларимнинг оғушида сархуш эканлигимни қаёқдан билсин...

Туғилиб ўсган жонажон қишлоғимда яқинда атиги икки кун бўлдик. Шунда илгариги устахона ўрнида янги кичкина тепачани кўрдик. Рустам беихтиёр хўрсинди:

— Бувамни эслайсанми?

— Эслайман, лекин элас-элас, худди тушдай...

— Тупроқ эртами-кечми — ҳамма нарсани бағрига олади ҳамда қайта яратади. Шундай эмасми?— Рустам кўнглидаги ўзи ишонган ҳақиқатни ҳозир изҳор қилдими ёки унинг нечоғли тўғри-нотўғрилигини мендан сўрадими— билолмадим? Оғир-вазмин, кам гап дўстимнинг бу сўзлари менинг хотирамга ўчмас бўлиб муҳрланди.

Рустам икковимиз бир қишлоқда туғилиб-ўсганмиз, бир синфда, бир партада ўтириб ўқиганмиз. У ерда ҳам жонажон қишлоғимиздан узоқ бўлган мана бу сершовқин, катта шаҳарда ҳам доимо бирга бўлганмиз, студентликнинг машаққатларини, завқ-шавқини ҳам бирга тотмоқдамиз... бир хонада яшаймиз. Қисқаси, бир-биримизга ака-укалардай меҳрибон, ҳамфикрмиз... Кутилмаганда мен уни баланд овозда чақираман:

— Рустам!

Бу одатдаги ҳазиллардан. Лекин бу гал унинг чеҳрасида қаҳр, ғазаб эмас, ўта лоқайдлик, бепарволик зоҳир эди. Қарашидан бирон-бир маъно уқиш қийин. У мисоли ҳайкалдек қотиб қолди. Ҳозир у бувасига сира ўхшамас, аксинча совуқ, тунд башараси чироқ шуъласи ўрлаётган оппоқ деворни ёдга соларди. Рустамнинг буваси — Фатали бобо менинг тасаввуримда чақмоқларга ҳам парво қилмайдиган қишлоғимиздаги баҳайбат чинордек бақувват ва салобатли гавдаланарди. Бу кекса чинорнинг атиги иккита шохи қолган: бири — йўғонроқ бўлиб, қоп-қора қовиқли, иккинчиси эса ингичка, оч зангор рангда. Кузга бориб чинорнинг иккала шохи ҳам қорайиб кетди. Баҳор келса у янгидан навда чиқариб, барг ёзишига ишонардик. Бироқ негадир баҳорда чинор янги куртак отмади, барг ҳам ёзмади. Бир неча баҳор ўтди, аммо чинор бир хилда қорайиб ҳўмрайган куйи тураверди. Охири у қуриди. Янги навдалар, куртаклар, баргларсиз яшай олмади. Рустам бувасининг ҳаёти чинор тақдирини эслатади менга.

Уруш тугашига бор-йўғи икки ой қолганда Фатали бобонинг ўғлидан қора хат келди. Чинорнинг катта шохи узилиб тушгандай бўлди. Тўсатдан келини йўқолиб қолганда, кекса дурадгор ўзини қўярга жой тополмай қолди. Бу билан чинор иккинчи шохидан ҳам жудо бўлганди. Менинг тоғам ҳар доим Рустамнинг бувасининг юлдузи сўнганини, умрининг чироғи эса базўр милтиллаб турганини таъкидларди. У пайтларда юлдуз ҳақидаги гапларга ақлим етмас, аммо лампа чироқни аниқ билардим. Фатали бобонинг чироғи хиралашиб қолган бўлса керосин қуяди, вассалом, яна равшан ёнаверади.

Тилим калимага бормай, турли хаёллар оғушида сукут сақлаб турарканман, нигоҳим яшин урган қоп-қора, аммо ҳайбатли чинорга эмас, кекса дурадгорнинг қабри устидаги мағрур ёдгорликка тушди. Бу қабрга термулиб узоқ қиш кунларини — вақт ўтказиш учун тоғам билан кекса дурадгорнинг устахонасига бориб, гурунглашиб ўтирган дамларимизни эсладим. Ўшанда ҳам хира чироқ уй ичини ғира-шира ёритар, бунга уста ўрганиб кетган эди. Фатали бобо деворда осиғлик турган созини олардида, секин куйларди:

— Эй туман, кўй, кет бу тоғлардан,
Тоғлар бутун борлиғин намоён қилсин...

Шунда чироқнинг оч пушти олови қўшиқ оҳангларига қўшилиб қоп-қора булутларни ҳайдаётгандай, устанинг бармоқлари соз торларини ғоят нозиклик, эҳтиёткорлик билан, лекин жадал чертгани сари тоғлар бошидаги туманлар турли томонга тарқаб, атроф аста-секин ёришиб бораётгандай туюларди... Бироқ бир куни, афсуски унинг қўшиғи тўсатдан узилди, сози тинди. Шу-шу, дурадгорнинг сози қозиқдан бошқа олинмади, қўшиғи бошқа янграмади. Унинг мунгли, ҳазин куйи ва ашуласи ҳеч кимнинг юрагини мўмдай эритмади, кўзига ёш келтирмади, тоғлардаги туманларни, қора булутларни қувмади...

Фатали бобо вафотидан сўнг устахона эшигига занг босган катта қулф осилди. «Нега бундай?» деб ҳайрон бўлардим мен. Эҳтимол, чолдан қолган дурадгорлик аслаҳалари ва бошқа буюмларга болалар тегмасин деб шундай қилишгандир?... Устахона энди меҳрибон бувижоним айтиб берган қадимги халқ эртагидаги сирли сандиқни эслатди менга. Чолнинг дурадгорлик кийимлари, ўғлининг фронтдан ёзган хатлари, гўзал Шаҳноз ўрашни яхши кўрадиган қалағайи* бурчакда чанг босиб ётганини ўзимча тасаввур қилиб кўрардим. Устахона токчасида Фатали бобо нимчасининг этаги билан то ялтирагунча эринмай артадиган чироғи ҳам борлигига ишонардим. У қадрдон чироғини энди қачон ёқади?... Қоровул Қосим амаки биз болаларни колхоз ҳовлисига кирганни қўймасди. Мен тахта деворнинг орқасидан бир амаллаб ўтиб, ички ҳаяжон билан устахонанинг деразасидан ичкарига мўралардим.

Эшик олдида бидонлар, ундан нарида бочкалар айқаш-уйқаш бўлиб ағанаб ётипти. Нимёруғ устахонани тартанак ва чанг босган. Елкамдан оғир бир юк босгандай эзилиб, юрагим сиқилиб кетди, йиғидан ўзимни аранг тийдим. Шу маҳал бирдан токчада турган чолнинг чироғига кўзим тушдию, қувониб кетдим. Назаримда, ҳозир устахонага унинг соҳиби кириб келади-да, нимчасининг этаги билан чироғининг чангини артиб, уни ёқади ва ўз жойига осиб қўяди. Кейин деворда осиғлиқ турган созини олиб, ўзи яхши кўрадиган туман ҳақидаги ашуласини хиргойи қилади... Куйлаб бўлгач, ўйчан ҳолда чуқур хўрсинади:

— Эҳ ҳаёт! Менинг ҳаётим!..

Дунёдаги ҳамма нарсани унутгандай, ҳаммасидан воз кечгандай оғир сукунат ичра қотиб қолади. Бу унинг кайфияти йўқлигининг белгисидир. Бу сўзларни Ражаб ўғлига хезланган ўша машъум кун ҳам айтганди. Унинг нуроний чеҳрасида қаҳр-ғазаб бўртиб чиққанди. Ражаб ўғлининг башарасидан, унинг юрагида ёки атрофида нимаики воқеа содир бўлмасин, бирон-бир маъни уқиб олиш қийин. Унинг қамчисидан қон томарди. Бир куни у ўзининг асрандиси шўрлик етимча Аббосни ўласи қилиб урганди. Ўшанда колхоз идорасига киришга ҳеч кимнинг юраги бетламаганди. Фатали бобо бостириб кирди. Чолнинг қарашларидан раиснинг ранги мурдадек оқариб кетди. Калтак зарбидан ҳолсизланиб полда чўзилиб ётган бечора боланинг оғзи-бурнидан тирқираб қон оқарди.

Рустамнинг буваси ортидан билдирмай пойлаб бордим-да, колхоз идорасига мўраладим. Кўзим тиниб, бошим айланиб кетишига сал қолди. Орқамга қайтарканман, нафасим ичимга тушиб кетганди.

Қишлоқ хотинлари ўзаро шундай шивирлашарди: Ражаб ўғли Фатали бобонинг келинига — урушдан оёқсиз қайтган акаси Гумметдан ҳам чўчимай кўз ташлаб юрганмиш. Бунинг устига раис инвалидни омборчи қилиб тайинлаш ҳақида қайғуради. Колхозчиларнинг навбатдаги йиғилишида у тантанавор нутқ сўзлади:

—Ўртоқлар! Қизил аскарларнинг фронтдаги мислсиз қаҳрамонлиги биз учун жонли мисол бўлиб, у бизни фронт ортидаги меҳнат фронтида юксак ғалабаларни қўлга киритишга даъват этади, руҳлантиради. Кеча мен ўзимизнинг шонли қаҳрамонимиз Жавонширдан хат олдим. У Балажарда тўрт немисни ўлдирганини ёзипти, ҳозир эса уни Тбилисига... ҳаҳ нимайди, ҳалиги нишонга отувчиларни нима дерди?..

— Мерганларми? — кимдир қичқирди залдан.

Ражаб ўғли давом этди:

— Ҳа, ҳа мерганлар курсига жўнатипти.

Бизнинг шонли қаҳрамонларимиз Гумметдай фронтдан қайтиши муносабати билан колхозимиз меҳнаткашлари планни барча кўрсаткичлар бўйича шараф билан адо этдилар. Ҳозир эса мен фронтовик дўстимизни колхоз омборига мудир қилиб сайлашни таклиф қиламан.

Колхозчилар қарсак чалдилар, маъқуллаб қўл кўтардилар, кейин яна қарсаклар билан янги омбор мудирини олқишладилар...

Қиш кунлари колхозга келган комиссия омбордаги ўғирликларни қўлга туширди. Қишлоқ аҳли ўртасида Ражаб ўғли Гумметни қаматади, деган шов-шув тарқалди. Бунга раиснинг Шаҳнозга муносабатини асосий сабаб қилиб кўрсатишарди. Бу гапларга Фатали бобонинг ишонгиси келмасди.

Гуммет ўқимаган, ҳисоб-китобга йўқроқ, бунинг устига соддадил одам. Унинг назарида Ражаб ўғли ўзини бу «бало»дан қутқариш учун ҳаракат қилаётгандай туюларди. Аммо барибир Гумметни қамашди. Ражаб ўғли нияти софлигини кўрсатмоқчи бўлиб район марказига тез-тез қатнаб турди. Гумметнинг синглиси кўпинча «ЗИС» машинаси кабинасида у билан бирга борарди. Бу воқеа қишлоқда янги-янги миш-мишлар тарқалишига сабаб бўлди. Ҳатто биз болалар ҳам қишлоғимизда жуда хунук воқеа бўлишини сезардик. Шаҳноз эса Ражаб ўғли Гумметни чиқариб олиш учун бутун куч ва имкониятини ишга солиб ҳаракат қилмоқда деб одамларни ишонтирмоқчи бўларди.

Куз оқшомларининг бирида нураб ётган ҳовлида Фатали бобо эски трубкасини тортиб ўтирарди. У бирдан ўрнидан сапчиб турди-да, номаълум томонга шитоб билан кетди.

Ярим тунда Шаҳноз ҳаммаёғи шилинган, юзларидан қон оққан, қон йиғлаганча уйга кириб келди. Қишлоқдошлари унинг аҳволини кўриб акаси ҳолига чидаёлмай, шундай қилган деган хулосага келишди. Лекин кейинчалик бу фикр нотўғри эканлиги аён бўлди.

Ҳатто ўта кечиримли бўлган менинг бувим ҳам афсусланди.

Бир куни кекса дурадгор тоғамнинг уйида тунаб қолди. Кечаси мен уларнинг шивир-шивир гапларини эшитдим.

— Борди-ю, мен бирон фалокатга учрасам, ҳаётдан кўз юмсам, илтимос сендан, Рустамни ўз бағрингга ол, ўғлинг қатори тарбияла. Бўлмаса кўчакўйда хор бўлади бечора. Онгсининг аҳволини ўзинг кўриб турибсан...

— Аслида ўғлингдан қора хат келиши билан келинингга жавоб бериб юборсанг бўларди, онасиникига қайтиб кетгани маъқул эди,— деди тоғам.

— Келинимни ҳайдайман?! Ахир мен яхшироқ...

— Сен яхшироқ бўлишини истовдинг... Мана, оқибати нима бўлди...

Ўша тунда Шаҳноз уйдан ғойиб бўлди. Бу соҳибжамол ўшанда қишлоқни мангу тарк этганди. Менга унинг йўқолиши сабаби ҳозиргача қоронғи...

Шу кун кечқурун қаттиқ дўл ёғди. Колхоз идорасининг қоровули милтиғини эсидан чиқариб қолдирган экан. Шуни олгани идорага қайтиб келиб, фожеали воқеанинг устидан чиқиб қолади. У эшик олдига яқинлашаркан, идорада кўнгилсиз воқеа бўлаётганини сезади. Қимирлашга мадори етмайди. Тили оғзида қотиб қолгандай айланмайди. Нафаси ичига тушиб кетган. Колхоз раиси Ражаб ўғли қўлида милтиқ билан Фатали бобога ўқталар, кекса дурадгорнинг эса ғазаби ошиб кетган, раисни аямай ҳақорат қиларди:

— Сен аблаҳсан! Сенинг отанг ҳам аблаҳ эди.

Ражаб ўғлининг ранги оқариб кетган, тишларини ғижирлатади:

— Яқинлашма чол, отиб ташлайман!

Аммо чол ҳовиридан тушмади, раисга қараб хезланиб бораверди. Шу маҳал Ражаб ўғли милтиқ тепкисини босди. Ўқ Фатали бобонинг кўкрагини ўйиб кетди. Бироқ бу ҳам кекса дурадгорни қўрқитолмади, жаҳлидан туширолмади. У қонга беланганча раисга ташланди. Ражаб ўғли иккинчи тепкини ҳам босди. Лекин ўт очилмади. Шунда раис эпчиллик билан болтани олди-да чолга отди. Қария ерга шилқ этиб тушди. Чол оёқ-қўлини рostлаб оларкан, лаблари пичирлади:

— Эҳ, ҳаёт, менинг ҳаётим!

∴ ∴ ∴

Ёзга бориб устахонани очишди. Биз мактабдан қайтаётганда колхоз ҳовлиси олдидан ўтардик. Бир куни бизни кимдир чақиргандай бўлди. Қарасак колхоз идорасининг қоровули Қосим амаки экан. У Рустамни имлади. Рустам билан доимо бирга юрганимиз учун мен ҳам бордим. Қосим амаки Фатали бобонинг неварасига битта брезент тўрва берди:

— Бу тўрвани сен олиб қўй, ўғлим, раҳматли Фатали бобонгдан нимаики қолган бўлса ҳаммасини шунга солиб қўйганман...

Тўрвадан кекса дурадгорнинг ҳаётини ёритиб келган қадимги чироқ кўриниб турарди. Рустам уни тўрвадан олди-да, кўкрагига маҳкам босганча, кўзларидан ғилт-ғилт ёш оқиб индамай кетди. Мен тўрвани елкамга ташлаб унинг ортидан эргашдим...

• • •

Тонг ёришаётгани деразадан кўриниб турарди. Рустам маъюслик билан ташқарига термулиб ўтираркан, мендан илтимос қилди:

— Чироқни ўчириб қўйсанг-чи, ҳадемай тонг отади...

М. ҲАЗРАТҚУЛОВ,
таржимаси.

*). Чети ҳошияли оқ ипак рўмол.

КЎҲНА БИНОЛАРГА ИККИНЧИ ҲАЁТ

Бухородаги қадимги биноларидан бири—кўҳна лойиҳалар асосида тикланган собиқ домла Ҳасан мадрасасига иккинчи ҳаёт бағишланди. Энди бу ерда почта бўлими жойлашди. Унинг яқинидаги яна бир кўҳна бинода ёдгорликлар магазини очилди. Бухородаги кўплаб қадимий бинолар таъмир қилингандан кейин ана шундай янги аҳамият касб эта бошлади. Энди уларда концерт зали, кафе, кинотеатрлар жойлашган. Бу кинотеатрларда кўплаб туристлар учун бадиий ва ҳужжатли фильмлар кўрсатилмоқда. (ЎзТАГ).

АРМАНИСТОН ССР. Юз хилга яқин электронмеханик, музикали стол ва қўл соатларини ишлаб чиқарувчи «Севани» бирлашмаси ўз маҳсулотларини чет элнинг 60 мамлакатига ва Совет Иттифоқининг турли бурчакларига жўнатади.

СУРАТДА: электронмеханик соатлар йиғувчи комсомол-ёшлар бригадасининг аъзолари.

ТАСС фотохроникаси.

ТО СПРАВКАЛАР БЮРОСИ
ХАТЛАРГА ЖАВОБ БЕРАМИЗ

Р. КАРИМОВ: Армия ва флотдан саломатлиги, ёши ва штатлар қисқартирилиши туфайли бўшатилган офицерлар, прапоршчиклар, мичманлар ва муддатдан ташқари хизмат қилган ҳарбий хизматчиларга маориф соҳасида қандай имтиёзлар берилган?

Жавоб: Армия ва флотдан саломатлиги, ёши ва штатлар қисқартирилиши туфайли бўшатилган офицерлар, прапоршчиклар, мичманлар ва муддатдан ташқари хизмат қилган ҳарбий хизматчиларга маориф соҳасида бир қатор имтиёзлар берилган.

Олий ва ўрта махсус ўқув юртларига кириш имтиҳонларисиз қуйидагилар қабул қилинадилар:

— олий ўқув юртларининг биринчи ва юқори курсларига — тўлиқ бўлмаган ва тўлиқ олий ўқув билимига эга бўлган кишилар;

— бепул ва стипендия тўланадиган 10 ойлик олий ўқув юртларига, тайёрлов курсларига — ўн йиллик ўрта мактабни битирган кишилар;

— ўрта махсус ўқув юртларининг биринчи ва юқори курсларига — ўрта ҳарбий ўқув юртини битирган кишилар;

— ўрта махсус ўқув юртининг биринчи курсига — 7 синфдан кам бўлмаган маълумотга эга бўлган кишилар.

Бунда пенсияга чиқиш ҳуқуқисиз ҳарбий хизматдан бўшатилган, кундузги ўқув юртлари ва олий ўқув юртлари тайёрлов курсларига қабул қилинган кишиларга қониқарли баҳо олган тақдирларидагина стипендия берилади.

∴ ∴ ∴

Т. НОРИЕВ: Ҳозир «Средазкабель» ишлаб чиқариш бирлашмаси маҳсулотини нечта чет эл мамлакатига жўнатмоқда?

Жавоб: «Средазкабель» бирлашмаси маҳсулотини ҳозир жаҳоннинг 33 мамлакатига юбормоқда.

∴ ∴ ∴

А. ТОИРОВ: Ишчи ва хизматчилар ҳарбий комиссариатнинг илтимосига биноан вақтинча бошқа ишга ўтказилишлари мумкинми?

Жавоб: Ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда ҳарбий тайёргарликни таъминлаш мақсадида ишчи ва хизматчилар ҳарбий комиссариат илтимосига биноан вақтинча бошқа ишга ўтказилишлари мумкин. Бунда эски ишидаги ўртача иш ҳақи сақланади.

∴ ∴ ∴

Б. АЛИМОВ: Тошкент шаҳридаги граждан авиацияси ремонт заводи қачон ташкил этилган?

Жавоб: Шаҳримиздаги граждан авиацияси ремонти заводи республикамиз тенгдошидир. Заводга 1924 йил 12 ноябрда барпо этилган Ўрта Осиё авиаремонт устахонаси асос бўлган. У пайтда устахона иккитагина саройдан иборат эди. Бу ерда жами ўн икки мутахассис-ишчи ишларди. Ҳозир авиаремонт заводи Ўрта Осиёдаги йирик корхоналардан биридир.

∴ ∴ ∴

Б. ЮСУПОВ: Бизда қандай корхоналарда тўлиқ бўлмаган иш куни бўйича ишлаш рухсат этилади?

Жавоб: Қисқартирилган иш кунидан ташқари, бизнинг қонунчилигимизда маълум ҳолларда тўлиқ бўлмаган иш куни белгилашга рухсат этилади. Тўлиқ бўлмаган иш кунида ишланган вақт учун ҳақ тўланади. Масалан, аҳолига маданий-маиший хизмат кўрсатишни яхшилаш ва халқ хўжалигининг бевосита аҳолига хизмат кўрсатадиган соҳаларига рўзғорда банд бўлган кишиларни жалб этиш мақсадида, мазкур соҳа корхоналари, муассасалари ва ташкилотларида ходимларни тўлиқ бўлмаган иш куни бўйича ишга олишга рухсат этилади. Тўлиқ бўлмаган иш куни Ватан уруши инвалидлари учун ҳам белгиланиши мумкин.

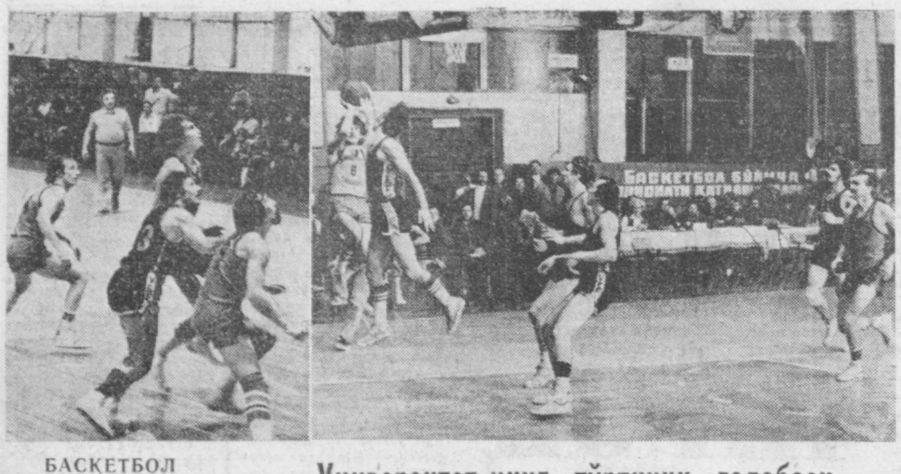

БАСКЕТБОЛ

«Университет»нинг тўртинчи ғалабаси

Ҳамшаҳарларимиз — «Университет» баскетболчилари Москва ва Тбилиси шаҳарларига қилган муваффақиятсиз сафарларидан сўнг ўтган шанба куни «Ёшлик» спорт аренасида Риганинг ВЭФ командаси билан куч синашдилар. Москва ва Тбилиси шаҳарларида ўтказилган учрашувлар тошкентликларга бирорта ҳам ғалаба келтирмаган бўлса ҳам баъзи ўйинларда (айниқса «Динамо» клублари билан бўлган матчларда) уларнинг ҳаракати яхши таассурот қолдирди.

1958 йили Риганинг электр лампалари заводи базасида ташкил қилинган ВЭФ командаси бу йил олий лигада ўзининг 12-мавсумини ўтказмоқда. «Университет» билан учрашувни ҳам меҳмонлар ҳамжиҳатлик билан бошлаб, биринчи бўлиб ҳисобни очдилар. Шундан сўнг ҳисобда олдинга майдон эгалари чиқиб олишган бўлса ҳам, ўз ҳужумкор тактикаларига ўзгариш киритганлари йўқ. Учрашувнинг тўққизинчи минутида рigaликлар 18:17 ҳисобида олдинга чиқиб олдилар. Яна бир минут ўтгач эса ҳисоб 21:19 уларнинг фойдасига эди. Аммо бу ВЭФ баскетболчиларининг сўнгги муваффақияти бўлди. Марказий ўйинчилар Валерий Филюшкин ва Дмитрий Сухаревнинг, ҳужумчилар Сергей Гаврилов, Валерий Сёмин ва Григорий Авдеевларнинг дадил ҳаракат қилиши аста-секин «Университет»нинг илдамлаб кетишига имкон берди. Ҳамшаҳарларимиз майдонда тез-тез бир-бирларини алмаштириб туришларига қарамай, ҳужумкорлик билан ўйнадилар. Ҳисоблар ўртасидаги тафовут аввалига секин-аста ўзгарган бўлса, кейинчалик ниҳоятда тез ҳамшаҳарларимиз фойдасига ўса бошлади. Ўйиннинг ўн бешинчи минутида Филюшкиннинг бир йўла уч очко келтирган самарали ҳужумидан сўнг фарқ тўққиз очкога етди (34:25). Яна икки минутдан сўнг «Университет»нинг диспетчери Николай Бузляковнинг ҳужумидан сўнг очколар ўртасидаги тафовут 15 тага етди—40:25.

Тўғри, ўйиннинг иккинчи ярмида рigaликлар ҳар бир ўйинчини алоҳида таъқиб қилишни қўллаб, учрашувда бурилиш ясашга уриниб кўрдилар. Аммо бунинг уддасидан чиқолмадилар.

«Университет» учрашувни запасдаги ўйинчилар билан ниҳоясига етказди. Тошкентлик баскетболчилар очколар сонини юздан ошириб юбормаганликларига сабаб ҳам уларнинг тажрибасизлиги бўлди. Тошкентликлар 90:70 ҳисобида ғалаба қозондилар. Учрашувда ўз командасига Гаврилов 24 очко, Филюшкин 23 очко ва Авдеев 18 очко келтирди.

С. ДАНИЛОВ.

СУРАТЛАРДА: «Университет» — ВЭФ учрашувидан лавҳалар.

Р. Загратдинов фотолари.

• ФИЗКУЛЬТУРА КОЛЛЕКТИВЛАРИДА

Ҳар соҳада мададкор

Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институти ўқитувчилар ва студентлар коллективи спортни яхши кўришади. Чунки улар жисмоний тарбия билан шуғулланиш кишини қийинчиликларни енгишга, жасур ва ҳозиржавоб бўлишга, ҳар қандай мушкул вазифани муваффақиятли ҳал қилишга ўргатиш манбаи деб тушунадилар. Шу боисдан ҳам жисмоний тарбия кафедраси ходимлари ишни спортни киши организмининг ҳақиқий дўсти бўлиш нуқтаи назаридан ташкил қилишмоқда. Айни пайтда машғулотлар студентларга фанларни яхши ўзлаштиришда ёрдам беряпти.

Фақат студентларгина эмас, ҳатто ўқитувчилар ҳам спортнинг турли турлари бўйича ишлаб турган секция машғулотларида иштирок этишяпти. Бунга химия фанлари доктори, профессор, СССРда хизмат кўрсатган химик Б. Геллерни мисол келтириш мумкин. У тез-тез чанғи спорти билан шуғулланиб туради. Соф ҳаво, тоғ бағрида ўтказилган ярим кун унга жуда катта тетиклик ва бардамлик бағишлайди. У лекция ўқиганда студентлар берилиб тинглашади. Чунки профессор ҳамма нарсани асослаб гапиради.

Институтда Ленинград ва Иваново, Кострома шаҳарларидаги олий ўқув юртларининг студентлари билан беллашувлар ташкил қилиш анъана бўлиб қолган. Бу студентларнинг маҳоратини ошириш билан бирга уларни бошқа шаҳарлардаги касбдошлари билан дўстлашишларига шароит яратмоқда.

Шуни алоҳида таъкидлаш керакки, район ва шаҳар биринчиликлари ўтказилаётганда институт спортчиларининг сафига оталиқдаги мактабларнинг спортчилари ҳам қўшилишади. Чунки институтдаги таниқли спортчилар мактаб ўқувчиларига спортнинг у ёки бу турини ўргатиш бўйича оталиқ ёрдами кўрсатишяпти. Жумладан, спорт мастерлигига кандидат Л. Лёвин 160-мактабдаги ўқувчиларга сузиш сирларини ўргатмоқда. У қисқа вақт ичида ўқувчилар орасида бир неча талантли спортчиларни тарбиялаб етиштиришга муваффақ бўлди. Классик кураш бўйича республика терма командасининг аъзоси Р. Қурбонов 89-ва 153-мактаблардаги секцияларга раҳбарлик қилади. СССР спорт мастери бўлган бу спортчи олиб бораётган машғулотларда болалар иштиёқ билан шуғулланишмоқда. 87-ўрта мактабдаги самбо секцияси машғулотларини эса СССР спорт мастери Р. Абдуллаев олиб бормоқда. Шунингдек, СССР спорт мастерлари, стол тенниси бўйича республика терма командаларининг аъзолари Л. Раууткина, С. Кантакузинлар ҳам ўқувчиларнинг маҳоратини оширишга катта ёрдам кўрсатишяпти.

— Институтимизда спортнинг 16 тури бўйича секциялар ташкил қилинган, — дейди Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институти спорт клубининг раиси В. Ткаченко. — Бу секцияларда ўтказилаётган машғулотларда 425 спортчи қатнашмоқда. Шуниси қувончлики, физкультурачиларимиз сафида 17 спорт мастери, 273 спорт мастерлигига кандидат ва биринчи разрядли спортчи бор. 12 вакилимиз республика терма командаси шарафини ҳимоя қилмоқда. Уларнинг орасида чим хоккей бўйича республика терма командасининг аъзоси Э. Саидова, СССР спорт мастери, стол тенниси бўйича Бутуниттифоқ ўйинлари мусобақаларининг совриндори М. Тошевалар бор.

Институт студентлари ГТО нормативини бажариш учун ўтказилаётган мусобақаларда актив иштирок этишмоқда. Шу боисдан ҳам бу ердаги студентларнинг ҳаммаси ГТО нишондори ҳисобланади.

Институтда баскетбол, волейбол, енгил атлетика, минифутбол, қўл тўпи бўйича спартакиадалар ўтказиш анъана бўлиб қолган. Фақат шу йилнинг ўзида институтда спортнинг 21 тури бўйича турли миқёсдаги беллашувлар ташкил қилинди. Бу беллашувларда 1500 дан зиёд студент иштирок этди.

Шуниси диққатга сазоворки, институтда таълим олаётган барча иккинчи курс студентларига туристик юришлар бўйича маълум машқларни бажариш вазифа қилиб қўйилган. Улар турли маршрутлар бўйича ўтказилаётган туристик юришларда иштирок этишмоқда. Спорт асосан ёшларнинг машғулоти бўлишига қарамасдан, профессор-ўқитувчилар ҳам иштиёқ билан шуғулланишяпти. Физкультурага бўлган меҳр коллективнинг меҳнат қобилиятини оширяпти.

Институт ректорати, партия ва комсомол комитетлари жисмоний тарбияни оммалаштириш ишларини қатъий назорат қилиб боришяпти. Асосийси физкультура ва спортни юқори босқичга кўтаришга ҳаракат қилинмоқда. Яқинда бўлиб ўтган умумий йиғилишда бу масала муҳокама қилинганлиги физкультура ва спортни ривожлантиришга эътибор билан қаралаётганликнинг яна бир далили бўлди.

Хулоса қилиб айтганда, институтда жисмоний тарбия билан шуғулланиш учун барча шароит муҳайё этилган. Шу боисдан ҳам бу ердаги разрядли спортчиларнинг сафи тобора кўпайиб боряпти. Улар фанларни ҳам яхши ўзлаштиришмоқда.

Х. НУРМАТОВА.

Москвадаги XXII Олимпиада ўйинларида ярим ўрта вазндаги штангачилар томонидан 400 килограммлик марранинг забт этилиши энг юқори спорт ютуғи бўлди. Оғир атлетика тарихида биринчи марта 24 ёшли ленинаканлик Юрик Варданян ана шундай маррани забт этди. «Измайлово» спорт саройида у ўрнатган беш жаҳон рекорди «Олимпиада—80» турнирининг гулчамбари бўлди. Варданяннинг оғир атлетика билан шуғулланаётганига тўрт йил бўлди. Ана шу вақт мобайнида у 26 марта жаҳон рекордини янгилади.

Юрик Варданянни «Олимпиада—80» беллашувларидан кейин она шаҳри ленинаканликлар қаҳрамон сифатида кутиб олишди. Бироз олдин уни ҳамюртлари республика Олий Советига депутатликка сайлашган эди.

Яқинда Юрик Варданян спортдаги катта муваффақиятлари учун Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан мукофотланди.

СУРАТДА: СССРда хизмат кўрсатган спорт мастери Юрик Варданян.

Г. Багдасарян фотоси, **ТАСС** фотохроникаси.

• Ҳаракат хавфсизлиги учун

Қоидабузарларга—мустаҳкам ғов

Қиш яқинлашяпти. Шаҳримизнинг ҳамма меҳнат коллективларида бўлганидек, қиш мавсумига Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети Ички ишлар бошқармаси Давлат автоинспекцияси ходимлари ҳам пухта тайёргарлик кўришди. Чунки қор ва ёмғирли кунларда шаҳримиз кўчаларида транспорт воситаларининг қатнови, уларни регулировка қилиш қийинлашади. Бунинг устига автомототранспорт воситалари сони тобора кўпайиб бормоқда. Тошкентдаги транспорт воситалари сафига ҳар йили 15 мингдан ортиқ автотранспорт қўшилаётганлигини, эрталабки ва кечки серқатнов пайтларда катта чорраҳалардан соатига 6 мингтагача енгил ва юк машиналари ўтаётганлигини айтиб ўтишнинг ўзи кифоя.

Шундай экан, бундай катта автотранспорт оқимини регулировка қилиш, йўл ҳаракати қоидасини бузувчиларни кузатиш, тўхтатиш, йўл ҳаракати тасодифларининг, авариянинг олдини олиш, айбдорларга танбеҳ бериш ёки огоҳлантириш осон иш эмас, албатта. Қиш мавсумида ҳаракат хавфсизлигининг олдини олиш, аварияга, қоида бузишликка йўл қўймаслик учун олдиндан бир қатор тадбирларни амалга ошириш зарур. Биз, Давлат автомобиль инспекцияси ходимлари ана шу мақсадда кенг жамоатчилик ўртасида, автотранспорт хўжаликлари, корхоналар, ташкилотлар ва муассасаларнинг оддий ҳайдовчилари, инженер-техник ходимлари билан юзлаб учрашувлар, қизиқарли савол-жавоб кечалари ва суҳбатлар ўтказдик. Суҳбат ва учрашувлар чоғида уларга ҳаракат хавфсизлиги учун курашнинг мақсад ва вазифалари кенг тушунтирилди.

Шунингдек, шаҳримиз кўчаларида, ҳаракат гавжум чорраҳаларда ҳар бир кўрик бошланишидан олдин оммани хабардор қилувчи панно ва транспарантлар ўрнатилади. Буларнинг барчаси кўрикни кўнгилдагидек ташкил этишда, кўрик давомида сезиларли ижобий натижаларга эришишимизда муҳим роль ўйнамоқда. Яқинда ниҳоясига етган Бутуниттифоқ кузги йўл ҳаракат хавфсизлиги кўриги ҳам ана шу мақсадга хизмат қилди. Бир ойлик кўрик давомида 22.523 ҳайдовчи йўл ҳаракати қоидасини қўпол равишда бузганлиги учун шаҳар Давлат автомобиль инспекцияси ходимлари томонидан рўйхатга олинганлиги бунинг ёрқин далилидир. Жумладан, 125 профессионал ҳайдовчи қоида бузганлиги учун вақтинча транспорт бошқариш ҳуқуқидан маҳрум этилди, 194 ҳайдовчи қайтадан имтиҳон топширади, 5328 қоидабузарга жарима солинди, шунингдек, юзлаб йўл транспорти кўнгилсиз воқеаларининг олди олинди.

Маълумки, йўл ҳаракати Қоидаларига кўра, шаҳримиз кўчаларида транспорт воситаларининг тезлиги соатига 60 километрдан ошмаслиги керак. Бироқ, айрим ҳайдовчилар йўл ҳаракати қоидасининг бу бандига амал қилмаётганлиги ҳам кўрик давомида маълум бўлди. Масалан, «Узпищемясопром» участка бошлиғи Владимир Николаевич Катянов шахсий автомобилида тезликни ошириб келаётиб, ГАИ ходими томонидан тўхтатилди. Қоидабузарлиги учун йўл қоидаси бўйича қайта имтиҳон қилинди. Шунингдек, Тошкент фармацевтика институтининг студенти Шуҳрат Охунов, Тошкент аэропортининг борт инженери Юрий Васильевич Бедрин ҳам машинани белгиланган тезликдан ошириб ҳайдаганлиги учун қайта имтиҳондан ўтказилди.

Афсуски, шаҳримиз кўчаларида спиртли ичимлик ичиб транспорт воситаларини бошқарувчилар ҳам учраб турибди. Кўрик кунларида ўнлаб ана шундай ҳайдовчилар фош қилинди. Йўл ҳаракати қоидасига мутлақо зид ва жиноий хатти-ҳаракат сабабчилари қуйидагилар: Киров райпищеторгига қарашли 9-магазин сотувчиси Шаҳобиддин Олимхўжаевнинг ҳаёти йўл назорати инспекторининг ҳушёрлиги туфайли тасодифдан сақлаб қолинди. У ўзининг М—407 маркали 39-01 ТНК номерли машинасини маст ҳолда бошқариб келаётган эди. Қоидабузар бу қилмиши учун 24 ой транспорт ҳайдаш ҳуқуқидан маҳрум қилиниб, унга 30 сўм жарима солинди. ЎзССР Фанлар академияси бош инженери Виктор Алексеевич Наумов автомобилни спиртли ичимлик ичиб бошқарганида «Бахт» ГАИ пости олдида тўхтатилиб, у ҳам 24 ойга транспорт бошқариш ҳуқуқидан маҳрум қилинди.

Транспорт воситаларини такрорий равишда спиртли ичимлик ичиб бошқарганлар ҳам бор. «Узмясомолторг» бошлиғи ўринбосари Раҳимжон Толипович Тўлаганов бундан тўрт йил илгари ўз автомобилини маст ҳолда бошқаргани учун ГАИ ходимлари томонидан тўхтатилиб, бу қилмиши учун вақтинча транспорт ҳайдаш ҳуқуқидан маҳрум этилган эди. Бироқ у маъмурий жазони унутиб, яна маст ҳолда рулни бошқарди. Ўзини тия билмаганлиги учун энди Р. Тўлаганов 5 йил транспорт бошқармайдиган бўлди. Республика музика педагогика билим юртининг ўқитувчиси Владимир Григорьевич Тимофеев ҳам ана шундай жазо олди.

Н. Воронин, Р. Сулаймонов, Ж. Миртожиев, А. Караваев каби ҳайдовчилар ҳам транспортни спиртли ичимлик истеъмол қилиб бошқаришгани учун маълум муддатга рулни бошқариш ҳуқуқидан маҳрум этилди.

Келтирилган мисоллардан кўриниб турибдики, йўл ҳаракати қоидасига қатъий риоя қилиш — ҳаракат хавфсизлигини таъминлашда муҳим омиллардан биридир. Шу боисдан ҳам йўл транспорти ҳаракати қоидаси ҳамиша қаттиқ назорат қилиб борилмоқда. Давлат автомобиль инспекцияси ходимлари Бутуниттифоқ йўл ҳаракати хавфсизлиги кўриги натижасида эришилган ютуқларни мустаҳкамлаш билан бирга, қоидабузарликнинг олдини олиш, йўл транспорти ҳодисаларини кескин камайтириш тадбирларини бундан буён ҳам қўллайверадилар.

А. ЙЎЛДОШЕВ,
Тошкент шаҳар Ички ишлар бошқармаси Давлат автомобиль инспекцияси бошлиғининг ўринбосари, милиция подполковниги.

Редактор
С. М. КАРОМАТОВ.

● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА— 18/XI да **Абу Али ибн Сино** (17.00), 20/XI да **Абу Али ибн Сино** (18.00).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА— 19/XI да **Ўжарлар**, 20/XI да **Дилафрузга тўрт ошиқ.**

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 18/XI да **Зада бўлган пайғамбар** (19.00), 19/XI да **Корчалонлар.**

КИНО

18 НОЯБРДА

ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР:

«ОДДИЙ ВА АЖОЙИБ БОЛАЛАР» —**Қозоғистон.**

«39 ЙИЛДАН КЕЙИН ОЛИНГАН РЕПОРТАЖ» — **Қозоғистон.**

«БОЛАЛАРГА КИМ ҚАРАБ ТУРАДИ?» — **Тошкент Советининг 50 йиллиги номли.**

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«РЕВАНШ», «ПОЛИЦИЯ КОМИССАРИ АЙБЛАЙДИ» (катта зал)— **Санъат саройи** (19.00, телефон 44-39-51).

«СЎНГГИ ОВ»— **Нукус** (тоқ соатларда, телефон 46-70-69), **Чайка** (жуфт соатларда, телефон 77-06-20), **Восток** (жуфт соатларда, катта зал, телефон 91-14-61).

«ИППОДРОМ»— **Тошкент Советининг 50 йиллиги номли** (жуфт соатларда, телефон 78-47-25), **Восток** (кичик зал, тоқ соатларда), **Қозоғистон** (19, 21.00, телефон 35-24-92).

«ОМАД ТИЛАЙМАН» — **ВЛКСМ 30 йиллиги номли** (жуфт соатларда, телефон 33-44-52).

«АЛИБОБО ВА ҚИРҚ ҚАРОҚЧИНИНГ САРГУЗАШТЛАРИ»— **Қозоғистон** (17, 20.00).

«СТАЛКЕР»— **Искра** (17, 19.45, телефон 39-14-59).

19 НОЯБРДА

ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР:

«БИР ТОМЧИ НИКОТИН» — **Дружба.**

«ОДДИЙ ВА АЖОЙИБ БОЛАЛАР» — **Чайка, Қозоғистон.**

«39 ЙИЛДАН КЕЙИН ОЛИНГАН РЕПОРТАЖ» — **Қозоғистон.**

«БОЛАЛАРГА КИМ ҚАРАБ ТУРАДИ?»— **Тошкент Советининг 50 йиллиги номли.**

«КЕЛИШУВ» — **Москва.**

«1941 ЙИЛ ИЮНЬ ОЙИ»—**Искра.**

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«РЕВАНШ», «ПОЛИЦИЯ КОМИССАРИ АЙБЛАЙДИ» (катта зал) — **Санъат саройи** (12, 16, 19.00, телефон 44-39-51).

«СЎНГГИ ОВ» — **Нукус** (тоқ соатларда, телефон 46-70-69), **Чайка** (жуфт соатларда, телефон 77-06-20), **Восток** (жуфт соатларда, катта зал, телефон 91-14-61).

«ИППОДРОМ»— **Тошкент Советининг 50 йиллиги номли** (жуфт соатларда, телефон 78-47-25), **Қозоғистон** (11, 15, 19, 21.00, телефон 35-24-92).

«ДУДАРИКЛАР» — **ВЛКСМ 30 йиллиги номли** (жуфт соатларда).

«АЛИ БОБО ВА ҚИРҚ ҚАРОҚЧИНИНГ САРГУЗАШТЛАРИ» —**Қозоғистон** (12, 13, 16, 17, 20.00).

«СТАЛКЕР» —**Искра** (17, 19.45, телефон 39-14-59).

Тошкент Давлат медицина институти томонидан **Зокирхўжаева Гулшод** номига берилган 407558 номерли йўқолган
ДИПЛОМ
БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Тошкент шаҳридаги В. И. Ленин номли 8 йиллик мактаб томонидан **Абдуллаева Шоҳсанам** номига берилган 107584 номерли йўқолган
8-СИНФНИ БИТИРГАНЛИГИ ҲАҚИДАГИ ГУВОҲНОМА
БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

ТРИКОТАЖ—ҲАММА УЧУН

Трикотаж— қулай ва пишиқдир. Шерсть трикотаж буюмлар қишда иссиқ, ип-газламалар ёзда енгилдир. Айниқса болаларга трикотаж кийимлар тавсия қилинади. Чунки трикотаж кийимлар болаларга ўйин вақтида эркин ҳаракат қилишларига имкон беради ҳамда уларни ювиб тозалаш осон.

Трикотаж ҳозирги кунги кийимларимизнинг ажралмас қисмидир. У бизга ўз кийимларимизнинг ансамблини ёшимизга ва дидимизга мувофиқ яратишимиз имконини беради.

ҲУРМАТЛИ ХАРИДОРЛАР!
«ЧИЛОНЗОР» САВДО МАРКАЗИДА
18— 24 НОЯБРЬ КУНЛАРИ
ТОШКЕНТ «МАЛИКА» ТРИКОТАЖ ФИРМАСИДА ИШЛАБ ЧИҚАРИЛГАН
ТРИКОТАЖ БУЮМЛАРНИНГ

Савдо-кўргазмаси ўтказилади

Савдо-кўргазмасидан катталар ва болалар учун тоза шерсть, ярим шерсть, ип-газлама ҳамда кримплендан тикилган кийимларни сотиб олишингиз мумкин.

«ЧИЛОНЗОР» САВДО МАРКАЗИ.
«УЗТОРГРЕКЛАМА» телепрессагентлиги.

МАКУЛАТУРА

ТОПШИРУВЧИ

ГРАЖДАНЛАР

ДИҚҚАТИГА!

ҚАБУЛ ПУНКТЛАРИДА ҚУЙИДАГИ КИТОБЛАРГА АБОНЕМЕНТЛАР БЕРИЛАДИ.

18 ноябрдан 15 декабргача. М. ДРЮОН. «Темир қирол», «Шато Гайер тутқини» (бир томда, 100 та абонемент);

20-28 декабрь кунлари. В. ЯН. «Чингизхон» (бир томда, 100 та абонемент).

Қабул пунктлари-магазинлари чоршанба, пайшанба, жума ва якшанба кунлари ишлайди. Душанба ва сешанба дам олиш куни.

АБОНЕМЕНТЛАР —ШАНБА ВА ЯКШАНБА КУНЛАРИ БЕРИЛАДИ.

Қолган кунлари макулатура абонемент талони комплектини тўлдириш учун қабул қилинади, шунингдек, чекланмаган миқдорда макулатура ва иккиламчи хомашё прейскурант бўйича ҳақ тўлаб сотиб олинади.

ҚАБУЛ ПУНКТЛАРИ-МАГАЗИНЛАРИНИНГ АДРЕСЛАРИ:

3-Қўйлиқ бозори (7, 52, 68-автобусларнинг «Қўйлиқ бозори» бекати);
7-«Юнусобод» массиви, Б-1 (8, 60, 72-автобуслар, 25, 28, 29-трамвайларнинг «Колхоз бозори» бекати);
9—3. Саид кўчаси (8-трамвай, 34, 64, 83-автобусларнинг «Гулзор» бекати).
10— 1/3-«Қорақамиш» массиви (40, 56, 59-автобуслар ва 27-трамвай билан бориш мумкин).
11— 2/4-«Қорақамиш» массиви (37, 56, 59, 65-автобусларнинг сўнгги бекати);
12— Физкультурная кўчаси (Тўқимачилик комбинати қаршисида);
13— Чилонзор массиви, 24-квартал, 53-уй, 82-квартира;
14— Чилонзор массиви, 18-квартал, 10«а»-уй, 1-квартира;
16— Чилонзор массиви, 12-квартал, 23-уй, 39-квартира (2, 33, 41, 54, 75, 79-автобуслар, 4, 9, 19-трамвайларнинг «Фарҳод бозори» бекати);
17— Чилонзор массиви, 24-квартал, 15-уй, 24-квартира (4, 9, 19-трамвайларнинг «Москва» кафеси бекати);
18— Спутник массиви, Ц—3, 5-уй;
19— Ж. Обидова кўчаси (19-автобус, 2, 16-трамвайларнинг «Бодомзор» бекати);
20— Олой бозори;
24— Мирсолиҳов кўчаси, 19-уй;
25— Бирлашган кўчаси (Автостанция);
26— М. Горький проспекти (17, 71-автобуслар, 13, 22-трамвайларнинг «Трамвай-троллейбус депоси» бекати);
28— Первомайск бозори;
29— Строительная кўчаси, 38-уй;
31— 2-Қўйлиқ массиви (Савдо маркази);
32— Луначарское шоссеси, 301-уй;
15— Чилонзор массиви, 1-квартал, 1-уй (3, 33, 54, 70-автобуслар, 7, 6, 9, 11-трамвайларнинг «Муқимий кўчаси» бекати).

ТОШКЕНТ ШАҲАР «ВТОРСИРЬЕ» ИШЛАБ ЧИҚАРИШ-ТАЙЁРЛАШ КОРХОНАСИ.

ТЕЛЕВИЗОР ЭКРАНИДА

СЕШАНБА — 18 НОЯБРЬ

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

17.05 «Орлёнок» телестудияси ёш мухбирларининг РСФСР прокурори, РСФСР Олий Советининг депутати, Совет Иттифоқи Қаҳрамони Б. В. Кравцов билан учрашуви. 17.55 «Рус ва совет куйларининг танланган саҳифалари». Д. Шостакович. 6-симфония. 18.30 «Яна бир синов». Телевизион ҳужжатли фильм. 18.55 «Енгоқ новдаси». Мультфильм. 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 «КПСС XXVI СЪЕЗДИ ШАРАФИГА». Туркманистон ССР телевидениесининг программаси. 21.30 «Время». 22.15 А. А. Блок туғилган куннинг 100 йиллигига. «Қалб жасорати». Фильм-концерт премьераси. 23.10 «Дунё воқеалари».

Марказий телевидениенинг тўртинчи программаси

22.00 Хоккей бўйича СССР чемпионати. «Динамо» (М) — «Трактор». В. И. Ленин номли Марказий стадионнинг Спорт саройидан олиб кўрсатилади. Танаффус пайтида (23.10) — «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар». 24.00 Москва кўрсатувларининг охири.

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

I

18.15 Кўрсатувлар программаси. 18.20 «Сўз устидан сўз келар». Мактабгача ёшдаги болаларни рус тилида сўзлашишга ўргатиш» (такрорий). 18.40 «Ёш куч». Болалар учун спорт программаси. 19.10 «Социалистик маданиятнинг актуал масалалари». 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 «Дала ишлари кундалиги». 20.00 Адабий театр. Александр Блок. «Ўн икки». 20.30 «Ахборот». 20.50 Ўзбекистон Композиторлар союзининг пленуми. Камер асарлар. «Баҳор» концерт залидан трансляция пайтида ёзиб олинган. 21.30 Москва. «Время». 22.15 «Санников ери». Бадиий фильм. 23.45 Кўрсатувлар программаси.

II

20.00 Кўрсатувлар программаси. 20.05 Янгиликлар. 20.25 «Ўқитувчи экрани». «Бобир ижодини ўрганиш». 20.55 Реклама. 21.15 Сиртдан ўқиётган студентлар учун. Назарий механика. 22.15 «Терговни билимдонлар олиб боради». «Шантаж». Телеспектакль. 1-серия (рус.).

ЧОРШАНБА — 19 НОЯБРЬ
РАКЕТА ҚЎШИНЛАРИ ВА АРТИЛЛЕРИЯЧИЛАР КУНИ

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

9.00 «Время». 9.40 Эрталабки гимнастика. 10.15 «Тунги қўнғироқ». Телевизион бадиий фильм. 11.25 «Киносаёҳатчилар клуби». 12.25 Совет қўшиқларидан концерт. 12.55 Янгиликлар.

15.00 Янгиликлар. 15.20 Ракета қўшинлари ва артиллериячилар кунига бағишланган ҳужжатли фильм. 15.50 «Халқ оҳанглари». 16.10 «Рус тили». 16.40 «Мураббий». Телевизион журнал. 17.10 М. И. Глинка асарларидан концерт. 17.35 «Горнчилар, қаердасиз!». 18.05 Анна Зегерс. Туғилган кунининг 80 йиллигига. 19.00 «Қувноқ нотачалар». 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 «Бугун—Ракета қўшинлари ва артиллериячилар куни». Стратегик мақсадлардаги ракета қўшинлари Бош қўмондони, СССР Мудофаа министрининг ўринбосари, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, армия генерали В. Ф. Толубко сўзи. 19.45 «Хатларингиз асосида». Музикали программа. 20.25 «Рафферти». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 1-серия. 21.30 «Время». 22.15 «Фестиваллар... Конкурслар... Концертлар...» 23.45 «Дунё воқеалари».

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

I

11.25 Кўрсатувлар программаси. 11.30 «Телевидениенинг физик асослари». Физикадан ўқув кўрсатуви. 12.00 Болалар учун концерт. 12.30 «Телевидениенинг физик асослари». Физикадан ўқув кўрсатуви (рус.). 13.00 «Умид» кубоги учун қиличбозлик бўйича Бутуниттифоқ турнири. 13.30 «Санников ери». Бадиий фильм.

18.15 Кўрсатувлар программаси. 18.20 Болалар учун фильм. «Бобом ва кичик барабан». 18.30 «Бугун—Ракета қўшинлари ва артиллериячилар куни». 18.50 «Студентлик—олтин даврим». Тошкент Медицина институтининг 60 йиллигига бағишланади. 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 Ўзбекистон Композиторлар союзининг пленуми. Композиторлар И. Акбаров, Б. Зейдман, М. Бафоевнинг симфоник асарлари. 20.30 «Ахборот». 20.50 Ўзбекистон Композиторлар союзининг пленуми. Композиторлар И. Акбаров, Б. Зейдман, М. Бафоевнинг симфоник асарлари. «Баҳор» концерт залидан трансляция пайтида ёзиб олинган (давоми). 21.30 Москва. «Время». 22.15 «Йилнинг тўрт фасли». Бадиий фильм. 23.30 «Бугун оламда нима гап?». Халқаро аҳвол кундалиги. 23.45 Кўрсатувлар программаси.

II

20.00 Кўрсатувлар программаси. 20.05 Янгиликлар. 20.25 Сиртдан ўқиётган студентлар учун. Француз тили. 20.55 «Халқ хизматида» (рус.). 21.25 Сиртдан ўқиётган студентлар учун. Чизма геометрия. 22.25 «Жанговар постда» (рус.). 22.55 «Терговни билимдонлар олиб боради». «Шантаж». Телеспектакль. 2-серия (рус.).

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ»), —орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—ГСП, Ленин кўчаси, 41. ТЕЛЕФОНЛАР: секретариат — 33-57-02, бўлимлар: партия турмуши —32-53-66; саноат 32-53-83; қурилиш — 32-58-85; шаҳар хўжалиги —32-57-83; совет қурилиши ва ҳуқуқ — 32-54-19; фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 32-53-10; адабиёт ва санъат — 32-56-81; ахборот —33-28-95; спорт ва ҳарбий-ватанпарварлик ишлари —32-58-85; хатлар—33-29-70; эълонлар бўлими —33-81-42; нашриёт диспетчери 32-78-94; нашриёт телефон станциясининг навбатчилари — 33-90-50.

18 НОЯБРЬ, 1980 й. Р—17808 Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64579. Нашр Б—2274. 7